

ИШОНЧ

29

1993
йил
17—23
июль
(122)

Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг ҳафталик газетаси

ИЖТИМОЙ ИСЛОҲОТ ВА ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ

Тошкент вилояти қасаба уюшмалари кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда вилоят қасаба уюшмалари кенгашининг раиси Д. А. Жаҳонгирова «Республикада ислохотлар ўтказилаётган шароитда меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан Тошкент вилояти қасаба уюшмалари фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида» маъруза қилди.

Маъруза юзасидан сўзга чиққан Окқўрғон тумани халқ таълими ходимлари қасаба уюшмаси кўмитасининг раиси Н. Мажидова, Паркент тумани матлубот жамияти қасаба уюшмаси кўмитасининг раиси М. Раҳматуллаев, вилоят деҳқончилик-саноати мажмуи ходимлари қасаба уюшмаси кўмитасининг раиси К. Шодиметов, «Тошкент вилоят таъмир-қурилиш трести» бирлашган қасаба уюшмаси кўмитасининг раиси М. Муҳаммаддинова, Олмалик шаҳар тадбиркорлар қасаба уюшмаси кўмитасининг раиси М. Шабратовалар иқтисодий ислохот ва уни чуқурлаштириш, кишиларни хизмат соҳасига ўтказиш, меҳнатга яраша ҳақ тўлаш, аҳоли ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, меҳнати ва мазмунини барча қасаба уюшмалари аъзоларига, ҳамма меҳнат жамоаларига етказиш юзасидан гапирдилар ва тақлиф-мулоҳазаларини билдирдилар.

Пленумда Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг раиси Б. А. Алламуродов, Тошкент вилояти ҳокими С. Д. Сайдалиев нутқ сўзладилар.

Б. ПУЛАТОВ.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Фарғонада қасаба уюшмалари вилоят кенгашининг навбатдан ташқари мажлиси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Президенти Ислоҳ Каримовнинг республика қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши ва тармоқ қасаба раҳбарлари билан учрашувда сўзлаган нутқида баён этилган фикрлар асосида қасаба уюшмалари фаолиятини яхшилаш масалалари муҳокама этилди. Вилоят ҳокими М. Исломова шу ҳақда маъруза қилди.

Музокараларда сўзга чиққанлар белгиланган вазифаларни амалга ошириш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Мажлисида Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Т. Собитов, вилоят қасаба уюшмалари кенгашининг раиси А. Мансуров нутқ сўзладилар.

«Ишонч» мухбири.

Фарғона водийси азалдан миришкор деҳқонлари, бобону соҳибкорлари билан донг таратган. Бундай ўлкага фарзанд бўлиш, унинг кучоғида меҳнатдан бахт топиш нақадар гаштли ва сурурли бўлса не ажаб. Меҳнат фариши Абдупато ота Саломов ана шундай инсонлардан

биридир. У шоғирлари Боғдод туманидаги «Туркистон» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси (ўртада) Обиджон Усмоноҳужаев ҳамда 2-бригада сувчиси Гуломжон Усмоновлар билан ўз тажрибаларини ўртоқлашмоқда.
Ф. Убайдуллаев олган сурат.

ФАРҒОНА ВОДИЙСИ ҲУДУДИДА ЖОЙЛАШГАН ЛЕНИНОБОД, ЖАЛОЛОБОД, УШ, АНДИЖОН, НАМАНГАН, ФАРҒОНА ВИЛОЯТЛАРИ ҚАСАБА УЮШМАЛАРИ ВАКИЛЛАРИНИНГ БАРЧА РЕСПУБЛИКАЛАР ҲАМДА ВИЛОЯТЛАР ҚАСАБА УЮШМА ТАШКИЛОТЛАРИГА, ХОДИМЛАРИГА ВА ФАОЛЛАРИГА МУРОЖААТИ

Азиз дўстлар, қардошлар, биродарлар!
Бугун биз келиб чиқиш тарихи, маданияти, дини ва урф-одатлари бир бўлган уч мустақил давлатнинг олти вилояти қасаба уюшмалари ходимлари Фарғона водийсидаги муқаддас Шохимардоннинг азиз заминидан қадимдан бир ариқдан сув ичган, бир-бирига қиз бериб қиз олган, ер ости бойликлари, тўй-маъракалари, мазорлари туташ бўлган Тожикистон, Қирғизистон, Ўзбекистон халқларининг азалий яқинлашув истаklarини, соғинчларини намойиш этгани навбатдаги учрашувга тўпландик.

Мустақил давлатларимиз равнақи, халқларимизнинг истиқбол ва ҳозирги шароитда водий қасаба уюшмаларининг меҳнат аҳлини ижтимоий ҳимоясини кучайтириш зарурати ҳақида фикр алмашар эканмиз, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг Вазирлар Маҳкамаси, ижтимоий таъминот ва меҳнат вазирликлари, Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси ҳамда тармоқ қасаба уюшмалари кўмиталарининг вакиллари иштирокида бозор муносабатларига ўтиш даврида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш масалаларига бағишлаб ўтказилган кенгашини зўр қувонч билан кутиб олдик. Унда қасаба уюшмалари зиммасига катта ва масъулиятли вазифалар юклатилганлиги, йўл-йўриқлар кўрсатилганлиги ва маслаҳатлар берилганлиги учрашувимизнинг муваффақиятига салмоқли омил бўлди. Тарихда халқларимиз ораларига нифок солувчи машғум кучлар кўп бўлганлигини, собик Иттифок даврига келиб эса она юртимиз, сувиимиз ва еримизнинг қалбини тилиб, сунъий чегаралар тортилганлигини унутганимиз йўқ. Яратганда шукрки, инсоний дўстлигимиз бу дахшатли синовларга ҳам бардош бера олди.

«Қасаба уюшмаларининг асосий вазифаси,— деди Ислоҳ Каримов учрашувда,— меҳнаткашларни ижтимоий муҳо-

фаза қилиш нуктаи назаридан ишга ёндошишдан иборат. Қолаверса, бу давлатнинг ҳам асосий вазифасидир. Фуқароларига ҳар томонлама гамхўрлик қилган давлатгина одамлар меҳрини қозонади. Бу гамхўрлик биринчи навбатда мамлакатда осойишталик ва барқарорликни таъминлаш билан боғлиқдир. Чуқур ислохотлар ўтказиш учун аввало барқарорлик, миллий мурося бўлиши зарур».

Бу доно фикрлар учрашувимизда иштирок этаётган ҳар бир мустақил давлатлар вакиллари қалбидан чуқур ўрин олди. Зеро, қасаба уюшмаларини у қайси мамлакатга ва қайси миллатга мансуб бўлмасин, вазифалари, бурчлари ва халқ олдидаги мақсадлари битта. У ҳам бўлса меҳнаткаш инсон манфаатларини, ҳақ-ҳуқуқларини, муҳофаза этишдан иборатдир.

Халқларимиз ва давлатларимиз ҳаётидаги мураккаб дамларда биз барча қасаба уюшмалари ходимларига, фаолларига муурожаат этиб, улардан ўтмишни ҳурматлашни, келажакни ўйлаб иш кўришни, халқларимизнинг ижтимоий, иқтисодий ва ҳуқуқий муҳофазасини таъминлашга куч ва қудратимизни сафарбар этамиш. Халқлар ўртасида тотувлик, иноқликни, ўзаро ҳурмат-эътиборни барқарор қилиш учун сайй-ҳаракатларимизни аниқ мақсадлар сари йўналтиришга, республикалар, вилоятлар раҳбариятлари юритаётган халқпарвар сиёсатни қўллаб-қувватлашга, меҳнат ва ишлаб чиқариш нитизомини мустаҳкамлаш орқали халқ хўжалигини ривожлантириб, юрт фаровонлигини оширишга чақирамиш!

Ушбу муурожаат Ленинобод, Жалолобод, Уш, Андижон, Наманган, Фарғона вилоятлари қасаба уюшмалари раҳбарлари томонидан 1993 йил 2 июль кун Шохимардонда қабул қилинган.

Хабарлар мағзи

● ЎЗБЕКИСТОН Республика-

си Президенти Ислоҳ Каримов Саноатчилар ва ишбилармонлар халқаро уюшмасининг президенти Аркадий Вольскийни қабул қилди. Қабулдан сўнг мамлакатимиз Президенти ва меҳмон оммавий ахборот воситаларининг вакиллари билан учрашиб уларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

● ФРАНЦИЯНИНГ миллий байрами муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Президенти Франция республикасининг Президенти Франсуа Миттеран жаноби олийларига табрикнома йўллади.

● ВАЗИРЛАР Маҳкамасида республика олий ўқув юртларига

талабаларни қабул қилишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

● ТОШКЕНТДА Қозоғистон, Туркменистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Ўзбекистон Республикалари раҳбарларининг келишувига биноан тузилган Орол денгизи ҳавзаси муаммолари бўйича давлатлараро кенгаш бўлди.

● «ЎЗБЕКИСТОН матбуоти» журнали чиқа бошлаганига етти беш йил бўлди. Унинг илк сони 1918 йилда «Туркистон матбаачиси» номи билан чоп этилган.

«Ишонч» газетаси жамоаси «Ўзбекистон матбуоти» журнали жамоасини кутлуг ёши билан муборакбод этади, уларга улкан ижодий муваффақиятлар тилайди.

ЎЗБЕКИСТОН ҚАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

ОЛТИНЧИ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

РЕСПУБЛИКАДА ИСЛОҲОТЛАР АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ШАРОИТДА МЕҲНАТҚАШЛАРНИНГ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ МАНФААТЛАРИНИ ҲИМОЯЛАШ ЮЗАСИДАН ЎЗБЕКИСТОН ҚАСАБА УЮШМАЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг кенгаши таъкидлайдики, Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримовнинг 1993 йил 29 июнда Ўзбекистон Қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши ва республика тармоқ қасаба уюшмалари бирлашмалари раҳбарияти билан амалий ва ҳамжиҳатлик вазиятида бўлиб ўтган учрашуви давлатимиз раҳбарининг меҳнатқашларнинг энг оммавий, жипслашган ташкилотига бўлган катта ишончини ва ислохотни амалга оширишда, аҳолини ижтимоий ҳимоялашда қасаба уюшмалари билан амалий ҳамкорликнинг мустаҳкамлигини ифодалайди.

Қасаба уюшмалари республика иқтисодиётини бозор муносабатларига ўтказишнинг Президент томонидан олға сурилган асосий тамойилларини тўла қўллаб-қувватлаган ҳолда унинг иқтисодий ислохотни янада чуқурлаштиришга, иқтисодиёт тузилмасини қайта қуриш шакллари, мулкни хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш, иш ҳақи ва ижтимоий ёрдам, иш билан таъминлаш тизimini ислох қилишга қаратилган янги, новаторлик таклифларини кизгин қўллаб-қувватлайди.

Ишловчиларнинг маълум қисмини, шу жумладан, қишлоқда ишловчиларни моддий-товар бойликлар ишлаб чиқариш соҳасидан хизмат соҳасига ўтказиш, рентабелли бўлмаган ва қарз олиб ишловчи корхоналарни, айрим тармоқлардаги, айниқса халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш соҳасидаги монополизмни тугатиш, эҳтиёжманд фуқароларга давлат ёрдами кўрсатиш ва уларни қўллаб-қувватлаш иқтисодиётни таназзулдан олиб чиқишга, одамларнинг боқимандалик кайфиятидан қутилишига, уларда меҳнатга янгича муносабат пайдо бўлишига қаратилган муҳим чоралар ҳисобланади.

Федерация кенгаши Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг иқтисодий ислохотни чуқурлаштириш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш шакли ва усуллари сифат жиҳатдан яхшилаш, шунингдек, эркин нарх бўйича кўраётган чора-тадбирларини қўллаб-қувватлайди.

Уларни амалга ошириш қасаба уюшмаларининг барча даражадаги идораларидан фаолиятини қайта кўриб чиқишни ва яхшилашни, бозор иқтисодиёти механизмининг чуқур ўрганишни ва унинг салбий оқибатларини бартараф этиш йўллари билан олишни талаб этади.

Шу билан бирга, Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши иқтисодий ислохотлар ўтказиладиган ҳозирги шароитда қасаба уюшмалари ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашдаги мавжуд имкониятлардан, меҳнатқашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан амалдаги қонунчилик ҳуқуқларидан тўла фойдаланмапти, деб ҳисоблайди.

Сайлаб қўйилган барча даражадаги қасаба уюшмаси идоралари, қасаба уюшмаси кадрлар фаолиятида ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этишда истеъмолчилик нуқтаи назаридан ёндошиш, четдан кузатиб туриш ҳоллари барҳам топган эмас.

Меҳнатқашларга нархларни белгилаш соҳасидаги сиёсатни тушунтиришда изчиллик йўқ, қасаба уюшмалари мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнида самарали иштирок этмапти.

Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг кенгаши мажлиси қ а р о р қ и л а д и :

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримовнинг барқарорлиқни, фуқаролар осойишталиги ва миллий тотувлиқни таъминлашдаги сиёсий йўли, иқтисодий ислохот ўтказиш беш тамойилини амалга ошириш ва чуқурлаштириш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш шакл ва усуллари сифат жиҳатдан яхшилаш, эркин нархлар бўйича қасаба уюшмалари фаоллари билан бўлган учрашувда баён этилган янгича ёндашувлар қўллаб-қувватлансин.

2. Федерация кенгаши, тармоқ ва минтақа бирлашмалари, бошланғич қасаба уюшмаси кўмиталари иқтисодий ислохотни ўтказишда Президент томонидан белгиланган янгича ёндашувларни, бу ёндашувлар ижтимоий адолат принциплари асосида ҳар бир фуқаро, айниқса аҳолининг кам таъминланган табақалари манфаатини ҳимоялашга қаратилганини меҳнатқашлар, бутун аҳоли ўртасида кенг тушунтирсинлар.

3. Федерация кенгаши ва унинг аъзо ташкилотларига:

ҳукумат, вазирлик ва идораларнинг халқ хўжалиги тармоқларида тузилмавий ўзгаришларни амалга ошириш тадбирларини ишлаб чиқишда, меҳнат ресурсларини қайта тақсимлашда ва улардан самарали фойдаланишда фаол иштирок этиш;

ҳар бир тармоқ ва минтақада норентабелли, зарар келтириб ишлаётган корхоналар кўриб чиқилсин ва сабаблари ўрганилсин, хўжалик раҳбарлари ва меҳнат жамоалари билан биргаликда уларни қоқоқлар қаторидан олиб чиқиш чоралари кўрилсин. Бунда технология ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштиришгагина эмас, балки мулкчилик шаклини ўзгартиришга, унга тўла иқтисодий эркинлик беришга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилсин;

бозор иқтисодиётининг самарали механизми сифатида хусусийлаштириш ва мулкни давлат тасарруфидан чиқаришда фаол иштирок этилсин, бу муҳим ишда меҳнат жамоаларининг ҳуқуқ ва манфаатлари чекланишига йўл қўйилмасин, хусусийлаштириш тўғрисидаги қонунда қасаба уюшмаларига берилган ҳуқуқлардан тўлароқ фойдаланилсин;

Вазирлар Маҳкамасига хусусийлаштириш бўйича давлат дастурини ишлаб чиқиш юзасидан таклиф киритилсин, унда бюджетдаги ташкилотлар ва муассасаларда ишлаётган фуқароларга давлат мулкнинг маълум қисмига эгаллик қилиш ҳуқуқи белгилаб қўйилсин.

4. Ижтимоий ёрдам кўрсатишда адресли (трансфер) тизимни жорий этиш юзасидан Президент таклифини қўллаб-қувватлаб, қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раёсати Меҳнат вазирлиги билан биргаликда аъзо ташкилотлар фикрини ҳисобга олган ҳолда ҳукуматга таклиф киритсин: фуқароларнинг камбағаллик даражасини унинг энг кам бюджет истеъмоли, фуқароларнинг ёши, миллий ва минтақавий ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда белгилаш ва тасдиқлаш бўйича;

озик-овқат маҳсулотларига энг зарур товарлар ва хизматларга чекланган нархларни аста-секин бекор қила бориш, уларни сотиб олиш ҳуқуқини фақат ижтимоий ҳимояланмаган фуқароларга бериш тўғрисида;

чекланган нархларда товарлар, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарган корхоналарга коммунал хизматга ва бошқаларга дотация сифатида бериб келинган маблағларни қайта тақсимлаб, иш ҳақини ошириш, уй-жой ва ижтимоий объект-

лар, шу жумладан, санаторий-курорт муассасаларини ривожлантиришга йўналтириш тўғрисида.

Бу тадбирлар аҳолининг айрим қисмига, айниқса истеъмолчилик, боқимандалик руҳида тарбияланган кишиларга ёқмаслигини назарда тутиб, меҳнатқашлар ўртасида бу чора-тадбирлар заруратдан ва ижтимоий адолат нуқтаи назаридан кўриладиганини тушунтириш керак.

5. Бозор иқтисодиёти ижтимоий ҳимояланган меҳнат бозорини яратмай туриб самарали фаолият кўрсата олмаслигини ҳисобга олиб;

Вазирлар Маҳкамасидан қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши билан ҳамкорликда республикада йўл қўйилган ишсизликнинг оптимал даражасини белгилаш, ишсизлар ва қайта ўқиётган кадрлар турмуш даражасининг аниқ шароитларига мос келувчи нафақа ва стипендиялар миқдорини белгилаш сўралсин, иш билан таъминлаш жамғармаси маблағини тўғри сарфлаш устидан назорат ўрнатилсин;

қасаба уюшмаси ташкилотлари «иш билан таъминлаш тўғрисида»ги қонунга мувофиқ хўжалик раҳбарларидан ишсиз қолган тақдирда фуқароларнинг ижтимоий кафолатини таъминлаш сўзсиз бажарилишини талаб этсин.

6. Федерация кенгаши раёсатига;

сайлаб қўйилган барча даражадаги идоралари фаолиятида, барча қасаба уюшмаси кадрларида масъулият, маҳорат оширилсин, уларда одамлар билан ишлашга ижодий ёндашув, меҳнатқашларнинг талаб ва эҳтиёжларига тезкорлик билан муносабатда бўлиш ҳисси тарбиялансин, арзон обрў орттириш уринишларига йўл қўйилмасин.

Аъзо ташкилотлар иши аниқ мувофиқлаштирилсин, сусткашликка, янги иқтисодий муносабатларни турмушга жорий этиш масалаларини ҳал қилишда кузатувчи бўлиб туришга йўл қўйилмасин;

Марказий Осиё, Озарбайжон ва Қозоғистон Республикалари мувофиқлаштирувчи кенгашлари доирасида ўзаро муносабатларни, МДҲга аъзо давлатлар қасаба уюшмалари марказлари билан меҳнатқашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш хўжалик ва маданий алоқаларни мустаҳкамлаш юзасидан аниқ иш шакллари белгилансин.

7. Қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши аъзо ташкилотларига бир ой муҳлат ичида мажлис ўтказиб, унда республикада ислохотлар ўтказиладиган шароитда меҳнатқашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоялаш юзасидан қасаба уюшмалари фаолиятини такомиллаштириш масаласини кўриб чиқиш таклиф этилсин.

Ташкилий ишлар бўлими мажлисларни тайёрлаш ва ўтказишда республика тармоқ ва ҳудудий қасаба уюшмалари бирлашмаларига амалий ёрдам кўрсатсин, улар ишида Федерация кенгаши аъзоларининг иштирокини таъминласин.

8. «Ишонч» газетаси таҳририяти маҳсус рубрика очиб, шу рубрика остида Ўзбекистон Президентининг ислохот йўлини амалга ошириш, меҳнатқашларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш юзасидан республика қасаба уюшмаси ташкилотларининг илғор иш тажрибасини ёритиб бурсин, шу масалага бағишланган маҳсус сонлар ва сифалар чиқаришни тажриба қилсин.

9. Ушбу қарор ижросини назорат қилиб бориш Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раиси Б. Алламуродов ва унинг ўринбосарлари зиммасига юклатилсин.

ЧЕКЛАНГАН НАРХЛАРДА

Ўзбекистон қасаба уюшмаларига қарашли шифоналарда ҳар йили 120—130 мингга яқин беморлар даволаниб яна ўз оилалари, жожажон жамоалари бағрига қайтмоқдалар. Улар орасида болалари билан даволанаётган ота-оналар 20 фоизни, уруш ноғиронлари ва катнашчилари, меҳнат фахрийлари 30 минг, байналмилалчи жангчилар 5 минг кишини ташкил этапти.

Ҳаммамизга маълум, ҳозирги иқтисодий қийин шароитда марказий санаторий-курорт муассасаларига бориб даволаниш имкони йўқ. Шунинг учун республикамиздаги мавжуд шифоналардан унумли фойдаланиш йўлла-

рини излаш керак. Бирок, озиқ-овқат маҳсулотларига эркин нархларнинг қўйилиши санаторий-курорт муассасаларига бериладиган йўлдамалар нархини қарийиб икки баробар ошириб юбориши мумкин. Бу ҳолда санаторий-курорт шароитида даволаниш истагини билдирувчи кишилар имкони кескин кескаради. Натижада санаторийлар хувиллаб қолади, беморларнинг дарди яна ҳам оғирлашади.

Бундай бўлмаслиги учун қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши санаторий-курорт муассасаларига озиқ-овқат маҳсулотларини эркин нархда эмас, «Давлат савдо таъминоти» идораси орқали сотиш тўғрисидаги таклифни ҳукумат олдига қўйди. Таклиф ўрганилиб, йил охиригача қасаба уюшмаларига қарашли санаторий ва профилакторийларга озиқ-овқат ма-

сулотларини чекланган нархларда сотишга руҳсат берилди. Озиқ-овқат маҳсулотларини ташиб келиш ва чекланган нархларда сотиш ўртасидаги фарқ республика бюджетидан қопланадиган бўлди. Аҳолига кўрсатиладиган бундай фамхўрлик Президентимиз ва ҳукуматимиз ўтказибётган кучли ижтимоий ҳимоя намунаси.

МЕТАЛЛУРГЛАР СЕМИНАРИ

РЕСПУБЛИКА металлургия саноати ходимлари қасаба уюшмаси Марказий кўмитасида тармоқ корхоналари қасаба уюшмалари кўмитаси

раисларининг ўқув-семинари бўлиб ўтди. Унинг иштирокчилари Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон — келажак буюк давлат», «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» асарларида илғори суриланган ғояларни қўллаб-қувватладилар. Улардан келиб чиқадиган вазифаларни бажаришни шараф деб билдилар. Жамоа шартномаларининг бажарилиши ва қасаба уюшмаси кўмиталари олдида турган асосий вазифалар ҳақида ҳам ўзаро фикрлашдилар.

Семинарда Ўзбекистон металлургия саноати меҳнатқашлари қасаба уюшмаси Марказий кўмитаси раиси М. Жамолдинов, раис муовини М. Эшонхўжаева сўзга чиқдилар.

Н. ЭРГАШЕВА.

— Баходиржон, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришга сизлар Фарғонада биринчилар қатори дадил қўл урибсизлар. Бу соҳага бағишланган анжуманининг Фарғонада бўлиши ҳам фарғоналикларнинг бу борада кўпга айтадиган гапи борлигида бўлса керак. Шунинг учун ўз соҳангизда олиб борилаётган ишлардан гапириб берсангиз.

— Авваллари бизнинг шаҳар маиший хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмамаиздаги барча ҳисоб-китоблар давлат томонидан олиб борилар, табиийки, бизнинг ишдан келиб тушадиган фойда ҳам уники бўларди. Энди хусусийлаштирилган иш жойларидаги барча ҳисоб-китобларни унинг эгаси қиляпти, даромади ҳам ўзиники, фақат солиқ инспекциясига солиқ тўлаб туради, холос. Энди аввалгидек ҳеч ким ўз ишига совуқ қарамайди, берсанг ейман, бўлмаса ўламан қабилида у йўқ-бу йўқ деб қўл қовуштириб ўтирмайди. Хуллас, ҳар ким ўз калласини ишлатади. Иш жойини ҳам ўзлари таъмирлашади. Илгари янги-янги мебеллар, стол-стуллар, машина-ускуналар тезда пачоқ бўларди, бунга ҳеч ким қайғурмасди. Давлатники эди-да, ахир! Энди уларни ўз пешона тери билан топилган пулга сотиб олганлари учун кадрига етишяпти. Ишга, иш жойига меҳр билан қарашяпти. Ишдаги рақобат хизмат сифатини ошираяпти, бўлмаса, талабгорлар сенга эмас ўзга кетиб қолади-да. Айниқса, бизнинг ишда — соч олувчи усталар, кир ювувчи, кийим тозаловчи ходимлар, кичик дўкондорлар, ижарачилар, сураткашлар ишидаги иш сифатини оширадиган бундай рақобат жуда зарур.

— Барча ишнинг бошланиши қийин бўлади. Дастлаб қандай соҳалар хусусийлаштирилди? Уларга қай тарика ёрдам берайсизлар?

— Аввало шаҳардаги 1—3 киши ишлайдиган 22 та дўконча эгаларига шахсий мулк қилиб берилди. Биз уларнинг кўпчилигини шарт-

шароитини, аҳволини ўрганиб ёрдам тарикасида дўконларни бепул хусусийлаштириб бердик. Сўнгра шаҳардаги мавжуд 3 та кир ювиш цехи, 2 та кийим тозалаш комбинатини хусусийлаштирдик. Бундай катта ишхоналарни у ерда ишловчи жамоа ўз ихтиёрларига олишяпти. Бу — жуда тўғри йўл. Чунки улар бирданига бир шахс номига хусусийлаштирилса таъминотда қийналиб қолишади, шунга кўра улар биз билан ҳамкор ташкилот муқобилида иш бошлашяпти. Ҳамма бўлиниб, тарқаб кетса таъ-

вактида бориб тушмаяпти. Мисол учун оддий лезвия, бизда йўқ, уни Санкт-Петербургда оламиз. Бир партияси 7 миллион туради. Жўнатган пулимиз эса у ерга 3—4 ойда зўрга етиб борапти. Пул боргунча эса 7 миллионлик нарса 14 миллион бўлиб қоляпти. Бу масалада банк системаси изчил бир йўлни тутиши керак. Бўлмаса таъминот яхшиланмайди, ташкилотлар, айниқса эндигина мустақил иш бошлаганлари қийналиб қоладилар.

ХУСУСИЙЛАШТИРИШНИНГ ИЛК САБОҚЛАРИ

Ҳозирги иқтисодий шароитда давлатимиз юритаётган ижтимоий-иқтисодий сиёсатдан бири мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришдир. Яқинда бу борада Фарғонада водий вилоятларидаги мутасаддиларнинг анжумани бўлиб ўтди. Мухбиримизнинг Фарғона шаҳар маиший хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи Баходиржон Мамажонов билан бўлган суҳбати ҳам ушбу мавзуга — бир корхонада айна бу соҳада олиб борилаётган ишларга бағишланди.

минотнинг боши берк кўчага кириб қолмаслиги учун биз ҳамон жамоа ташкилоти бўлиб турибмиз. Бирлашмамаиздаги 50 та ўзига мустақил ишхоналар фаолият кўрсатмоқда ва уларда 446 киши ишламоқда. Йилнинг 1 кварталда фарғоналикларга 10 миллиондан ошиқ хизмат кўрсатдик.

— Хусусийлаштиришда қандай муаммоларга дуч оляйсизлар, улардан қандай сабоқ оляйсизлар?

— Боя айтганимдек, биздаги кўпгина иш жойлари хусусийлаштирилган бўлса-да, биз уларни ўз ҳолига ташлаб қўймай, хом ашё билан таъминлаб турибмиз. Очиғи, таъминотда уларгина эмас, биз ҳам қийналаяпмиз. Маҳсулот олиш учун қўшни жумҳуриятлар билан алоқаларимиз бору лекин пулимиз айтган жойга

Кейин кўпгина шахсийлаштирилган тоқчалардагилар патент олгач, иш стажи ўтмас экан, деб яна бизга қайтиб келаяпти, бу каби чалкашликларга ҳам молия бўлимлари тезроқ чек қўйиши керак, оммани янглиш тушунчалардан қутқаришлари лозим. Ҳеч ким бу масалада иккиланмасин.

Яна хом ашё нархлари кун сайин осмонга чиқиб кетяпти. Биз ҳам унга қараб ўз хизматимизни оширайлик десак, талабгорнинг камайиб кетишидан чўчиймиз.

— Янгиҳасига иш юртишнинг афзаллиги яна нималарда билиняпти?

— Авваллари биз вилоят маиший комбинати ихтиёрида эдик. У узил-кесил бизни таъминлай олмай қолди. 90 фоиз хом ашёни ўзимиз елиб-югуриб топардик. Аммо улар

фойдага шерик эди. Биз ўз ишчиларимиздан ташқари шаҳар, вилоят маиший комбинатидаги турна қатор раҳбарларни, яна ундан тепадагиларни боқардик. Боқиманда кўп бўлгач, даромадда барака бўладими? Бирорта янги машина-ускуна сотиб ололмай қолдик. Кейин мустақил бўлиб ажралиб чиқдик. Вилоят маиший комбинат раҳбарлари бундан жаҳллари чиқиб, бизга ҳеч нарса бермаганлари етмагандек, ҳатто ишлаб турган машиналаримизни ҳам олиб қўйишди.

Шу ўринда бир муаммони айтиб ўтай: биз тўғридан-тўғри халқ хизматини қиладиган ташкилотмиз, солиқлар бизга оғирлик қиляпти. Уни камайитириш керак, ҳеч бўлмаса бизга ўхшаганларга. Чунки солиққа чидай олмай хусусийлаштирилган хизматларнинг айрим турлари беркилиб қоляпти. Масалан, сумкаларни таъмирлаш устахонаси шундай бўлди. Мисол учун битта кир ювиш цехи ойига 300—400 минг пул топади ва бу пул солиқ тўлашга кетиб қоляпти, бирорта янги жиҳоз, машина ололмаяпмиз. Тагин уларнинг нархи осмонда бўлса... Яна ижара жойи ҳам қиммат, бу жойларни ташлаб кетишга мажбур бўляпмиз. Бу масалаларда бизга шаҳар хокимияти ёрдам бериши зарур.

— Баходиржон, бирлашмада ишчиларга яратилган шароитлар қандай?

— Ишчиларимиз зарур иш кийимлари, ювиниш хоналари билан таъминланган, уларга касаба уюшмамиз билан келишган ҳолда овқат пули, зарур моддий ёрдамларни бериб турибмиз. Кимёвий тозалаш корхонаси ходимларига кунига ярим литрдан сут берилади. Ишчиларимизнинг ўртача ойликлари 20 мингга етмоқда, баъзилари эса 30—40 минг олишади.

— Суҳбат учун раҳмат! Ҳормай-толмай ҳамшаҳарларинг хизматини қилаверинглар!

Суҳбатдош: Адҳам ДАМИНОВ,
«Ишонч» мухбири.

АХБОРОТЛАР

«Ишонч» мухбирлари
хабар қиладилар:

ДЕХҚОНЧИЛИК-саноати мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Қашқадарё вилояти қўмитаси тармоқ меҳнаткашлари фарзандларининг ёзги таътилни мароқли ўтказишларига жиддий эътибор бераяпти. Қўмига қарашли 17 та ёшлар оромгоҳи ўз вақтида ёзги дам олиш мавсумига шай ҳолга келтирилган эди. Оромгоҳлар мавсумнинг биринчи навбатида 5300 нафар ўғил-қизларни ўз бағриларига олишди.

Тармоқ қўмитаси оромгоҳларда дам оладиган болаларнинг сонини кўпайтириш, уларга иложи борица яхшироқ шароит яратишга ҳаракат қиляпти.

— Бу йилги мавсумда, — дейди қўмитанинг маданий-оммавий ишлар бўйича йўриқчиси Н. Бўриев, — 17 минг 600 нафардан зиёд ўғил-қизларнинг оромгоҳларда дам олишини режалаштирганмиз, бунга имконият ҳам бор. Бултур эса 13,5 минг нафар бола хордик чиқаришганди. Яққабог туманидаги Майна Ҳасанова, Ленин номи, Шаҳрисабз туманидаги «Гулистон», «Гулнора», Китоб туманидаги «Мингчинор» оромгоҳлари тармоғимизга қарашли энг яхши масканлар ҳисобланади.

Ёшлар оромгоҳлари йўлланмаларининг нархи 13 мингдан 17 минг сўмгача бор. Лекин корхона ва хўжаликларнинг саховати билан ота-оналар ўз болаларининг хордик чиқаришлари учун қарийиб пул тўлашмаяпти. Корхона ва хўжаликлар кетадиган маблағларни тўлик ўз зиммаларига олишаётир.

НАМАНГАН ўзининг гўзал табияти, кўз илгамас боғлари, шарқирок

сойлари, гулу гулзорлари билангина эмас, аллома-ю фузалолари, шоиру санъаткорлари билан ҳам довруқ қозонган. Вилоятда ана шундай буюк кишилар номини абадийлаштириш, улар томонидан яратилган маънавий бойликлардан бугунги ва келгуси авлодларни чуқурроқ хабардор этиш бораёсида катта ишлар қилинмоқда. Яқинда шаҳарда иш бошлаган «Мерос» илмий-маърифий марказ шу мақсадга хизмат қиладди. Мазкур маънавий бойлик хазинасидан Сайфуддин Аҳсиқатий, Бобораҳим Машраб, Фазлий, Мавлоно Поянтмо Ошун Аҳсиқатий, Мазжуб Намангоний каби ўтмишда яшаб ижод этган адабиёт намоянадалари тўғрисидаги қимматли маълумотлар, уларнинг топилган қўлёзмалари ўрин олган. Марказда номлари тилга олинганлардан ташқари яна ўнлаб замондош шоир ва адиблар тўғрисида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар, қўлёзмалар ва асарлардан намуналар бор.

● НУКУС шаҳри шимолидаги асрий қум барханлари қаъридан ўзлаштирилган ерларда йирик дон маҳсулотлари комбинати ишга туширилганига кўп бўлгани йўқ. Корхона суҳбасига 130 тонна ун ишлаб чиқариш қувватига эга. Бу Нукусдаги ана шу турдаги иккинчи комбинатдир.

Ҳозир комбинат элеваторидан Туркия, Канада, Венгрия, Франция, Қозғистон ва Россиядан келтирилган бугдойлар пешма-пеш тегирмонга узатилмоқда. Тегирмонда эса иш тўрт сменада бетиним давом эттирилади. Ҳар ойда 52 миллион сўмлик ун ва чорва учун омухта ем чиқарилади. Бугдой захираси етарли. Натижада тегирмондаги смена устаси Отахон Абдуллаев, ун эловчи Бекбергун Ойимбетов, халталовчилар Маржон Нурмонова, Омонгул Ешмуродова, Болимой Нурхўжаева сизгари савобли касб эгалари ойига ўртача 10—11 минг сўмдан маош оломоқдалар.

Серкўёш ўлкамизнинг барча вилоятларида галла ўрим-йиғини кизгин тус олган. Шомурод ва Зокир Мирмуродовлар ҳам Қарши вилоятининг Касби туманидаги Ҳамза Хўжакулов номи давлат хўжалигида меҳнат қилишади.

Ота ва ўғил Мирмуродовлар республикамиз мустақиллигининг икки йиллик байрамини юксак меҳнат натижалари билан кутиб олиш мақсадида 180—190 гектар ердаги ризку рўзимизни қисқа муддатларда йиғиштириб олишга сўз беришган.

Суратларда: юқорида Шомурод ва Зокир Мирмуродовлар. Пастда эса хўжалик далаларида ўрим-йиғим пайти.

И. МУҲИДДИНОВ олган суратлар.

Уларни ҳар қандай дамда ҳам танийман... Зотан, уларнинг қадок қўллари-ю метиндай иродаси бугунги яшнатса, эртагини яратади. Бунёдкор яратувчилар, шарафли касб эгалари — металлургия кўни муносабати боис Ўзбекистон металлургия саноати меҳнаткашлари касоба уюшмаси Марказий Қўмитаси раиси Мамасодиқ Жамолдинов билан музоҳабада бўлди.

— Сухбатимизни республикамизнинг таянчи ва ифтихори бўлган металлургия саноатидан бошласак.

— Дарвоқе, Ўзбекистон металлургия саноати ҳам ўзининг шонли тарихига, мавқеига эга. Урта Осиё металлургиясида ягона ҳисобланган Бекободдаги қора металлургия заводи, Олмаликдаги рангли металлургия корхонаси, Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металл корхонаси оғир саноатимизнинг етакчи тармоқларидир. Аини пайтда тармоғимизда саккизта турли хилдаги конлар мавжуд. Улардан асосан олтин, қумуш ва вольфрам каби ноб бойликлар қазиб олинади. Диёримиз азалдан бойликларга мақон ўлка ҳисобланади. Яқинда Жиззах вилоятининг Фориш туманидаги Учқулоч қишлоғида жуда катта темир рудаси қони топилгани маълум бўлди. Шунга ўхшаш ҳали бизларга номаълум бўлган қазилмаларни топиш учун изланишлар давом этапти.

— Металлургиялар энг оғир меҳнатни зиммаларига олишган. Уларнинг ҳаёт манфаатлари қай тариха муҳофаза этилади?

— Тармоғимизда ҳаммаси бўлиб 70 минг касоба уюшма аъзоси бор. Ўзбекистон металлургия заводи, Ангрэн ва Маржонбулоқ конлари ҳамда Ўзбек таъмирлаш-қурилиш бошқармаси бошланғич касоба уюшма ташкилотларининг ибратли фаолияти фикримизнинг далилидир.

Мустақиллик шарофати билан бу йил биринчи марта тармоғимиздаги барча корхона ва ташкилотларда жамоа шартномалари имзоланди. Хозирча тўққизта жамоа шартномаси асосида ишчи-хизматчилар иқтисодий жиҳатдан муҳофаза қилинмоқда. Шартномаларга кўра тармоқ меҳнаткашлари арзон нархдаги озик-овқат, мева-чева, сабзавот маҳсулотлари билан таъминланмоқда. Кишилар саломатлигини муҳофаза қилиш, меҳнатга лаёқатлигини ошириш асосий вазифамиздир.

Учта йирик санаторий-профилакторий, 480 ўринли бешта тиббий санитария қисмлари ана шу эзгу мақсад учун хизмат кўрсатаётир. Шу жумладан учта йирик спорт комплекси ҳамда 100 дан ортиқ турли спорт иншоотлари мавжуд. Ишчиларимизнинг 35 фоизи-

ни хотин-қизлар ташкил қилади. Улар асосан оғир меҳнат талаб этилмайди-ган жабҳаларда меҳнат қилишади. Болали аёллар учун барча қулайликлар муҳайё қилинган. Боғча ёшидаги болалар корхоналар қошидаги мактабгача тарбия муассасаларида бепул тарбияланадилар. Уларнинг ҳар томонлама бекаму кўст ўсиб-улғайишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Тармоқ корхоналарида ўқувчи-ёшлар учун 2 минг 200 ўринли еттига болалар оромгоҳи мавжуд. Ҳар йили ёзи таътил мобайнида 7 ярим минг ўқувчи болалар табиатнинг сўлим қучоғида ҳордик чиқарадилар. Оромгоҳларда дам оладиган ўқувчилар учун йўлланмалар имтиёзлидир.

МЕҲНАТДА ТОБЛАНГАНЛАР

Меҳнат таътили иш шароитларига, ишчи ўрнига қараб 24 кундан 56 кунгача берилади. Шунингдек, ишчиларнинг даволаниш масканларига бепул қатнаши йўлга қўйилган. Уларнинг транспортдан фойдаланиши ва овқатланиши учун маълум даражада энгилликлар яратганмиз. Аини пайтда ҳар бир ишчининг ўртача маоши 50 минг сўмдан ортиқдир.

— Меҳнат ҳавфсизлигини сақлаш ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Тармоқда ишлаётган ҳар бир ишчининг ҳаётини асраш бизнинг асосий бурчимиздир. Аввало янги ишга кирган ходим техника ҳавфсизлиги билан танишади. Қолаверса, ҳафта-нинг ҳар пайшанбаси «Меҳнат ҳавфсизлиги кўни» деб эълон қилинган. Бу кун турли мавзудаги кўрик-конкурслар, тарғибот-ташвиқот ишлари амалга оширилади. Аммо шуниси ачинарлики, шунча ишлар қилинаётганига қарамай оғир участкалардаги айрим кишиларнинг масъулиятсизлиги оқибатида бахтсиз ҳодисалар ҳам содир бўлиб туради.

— Бозор иқтисодиёти четлаб ўтаётган соҳанинг ўзи бўлмаса керак. Сизларда бу борада қандай ўзгаришлар мавжуд?

— Бозор иқтисодиёти муносабати

Олмаликдаги рангли металлургия корхонасининг мис эритиш заводида меҳнат қилаётган бригада бошлиғи Шотурсун Шоносиров номини ҳамкасблари чуқур ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олишади. Бригада аъзолари ўз меҳнат топшириқларини ҳамшира билан уддалашади. Суратда: Ш. Шоносиров бригада аъзолари билан.

К. СОЛИХОВ сурати.

— Минг шукрки, истиқлол шарофати боис барча корхоналаримизда ўзгача ҳаёт бошланди. Ҳар бир корхона ўз маҳсулоти, иш фаолияти ва кадрлари учун мустақил жавоб берадиган бўлди. Янгиликларга кенг йўл очилди, иш юритишнинг янги услубларига имкониятлар яратилди. Ишлаб чиқариш илғорларининг сафи ҳам кундан-кунга кенгайиб бораёпти. Байрамолди мусобақаси авж олаёпти. Газ қувурлари ва конларининг тегирмониди ишлатиладиган устулар аввал четдан келтирилган эди. Бугунги кунда эса бу маҳсулотлар Бекободдаги заводда ишлаб чиқарилмоқда. Чирчиқдаги электр чироклари, сув иситиш мосламаларида ишлатиладиган АГВ қурилмалари, олтин қазиб чиқаришда қўлланиладиган юксак қувватли мосламалар ва магнитофон, электрон аппаратлари ҳамда рангли телевизор ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Яқинда 2-навли прокат цехида биринчи мартаба прокат қизиб турган пайтида уни мустаҳкамлаш усули қўлланилди. Бу ютуқларимиз янги ишлашимизнинг бир дебосчаси, холос. Ҳали талайгина амалга оширилиши лозим бўлган муаммоларимиз ҳам мавжуд. Энг муҳими эса меҳнаткашларнинг соғлигини асраб-авайлаш, уларнинг онласидаги тинчлик-хотиржамлик муҳитини сақлашдир.

— Мазмунли суҳбатингиз учун раҳмат. Сизни ва сиз орқали барча меҳнатда тобланган ҳамкасбларингизни байрам билан кутлаймиз.

— Раҳмат.

Суҳбатдош: Норинисо ҚОСИМОВА.

БИР КОРХОНА ЯНГИЛИКЛАРИ

ҒАЛЛАОРОЛ тумани техника тузатиш ва таъмирлаш корхонасида қўшимча цехлар очиш кучайди. Уларда ўнлаб кишилар меҳнат қилиши халқ хўжалиги учун керакли буюмлар ишлаб чиқарилмоқда. Қўшимча цехлар ишига тадбиркор ва ишбилармон инсон Қаршибой Мустафоев раҳбарлик қилаёпти.

● ЧЎПОНЛАР УЧУН ЎТОВЛАР

Корхонада чўпонлар учун ўтовлар тайёрлаш йўлга қўйилди. «Кўкбулоқ», Ғафур Ғулом, «Ғаллаорол» давлат хўжалиқлари чўпонлари учун ўтовнинг керага ва чангараклари тайёрланди. Дурадгорлар ўтган йили Зомин, Фориш районлари чорвадорлари учун 60 та ўтов тайёрлаб берган эдилар. Улар бу йил ҳам буюртма асосида ишлаб чорвадорлар учун ўтовлар тайёрлашаёпти.

● ИШЧИЛАРГА 60 ТА КИЙИМ

Авваллари ишчиларга ишчи кийимлари четдан олиб келинар эди. Энди бўлса бунга эҳтиёж йўқ. Чунки тикувчилик цехи фаолият кўрсатиб корхона ишчиларига керакли иш кийимларини тайёрлашга муваффақ бўлди. Мўъжазгина хонада учта тикув машинаси туну кун ишлатилмоқда.

● КУНИГА 400-600 ДОНА КЕРАМЗИТ ҒИШТ

Қурилиш материалларига

эҳтиёж ортиб бораётган аини кунларда бу ерда керамзит ғишт қуйиш йўлга қўйилди. Ҳабибулла Хусанов, Ҳўтам Исоқулов, Шавкат Мустафоевлар кунига 400-600 та ғишт тайёрлашга эришмоқда. Ҳар бир ғишт буюртмачиларга 88 сўмдан сотилмоқда.

● ДУРАДГОРЛАР ҒАЙРАТИ

Корхона дурадгорлари автомашиналар учун сўғимлов (кузов) шунингдек, эшик, дераза, — бешик, хонтахта, стол, комбайнларга ишлатиладиган турли ёғоч эҳтиёт қисмларини тайёрлаш билан шуғулланишаёпти. Аҳолининг шахсий ёғочларини арралаб тахта ҳолига келтириб беришаёпти. Дурадгорлар жамоаси ишлаб чиқарётган маҳсулотларнинг 40 фоизи савдо дўконларига чиқарилаёпти.

Алибой ЭРҒАШЕВ,
«Ишонч» мухбири.

● Корхона фойдага қолди

ЎТГАН йил бошларида Пешку туманидаги «Маданият» жамоа хўжалигида консерва цехи ташкил этилган эди. Бу ерда сабзавот ва полиз маҳсулотларидан турли хил хуштаъм ичимликлар, помидор шарбати, мураббо ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Авжи пишиқчилик фаслида пешона тери билан етиштирилган ноз-неъматларнинг исроф бўлишига йўл қўйилмаяпти.

Дастлабки йилда ёрдамчи тармоқдан 500 минг сўмга яқин фойда олинди, мўъжаз корхонани барпо этиш учун сарфланган харажатлар тўла қопланди. Янги мавсумда цехни янада кенгайтириш, маҳсулот турларини кўпайтириш кўзда тутилмоқда.

● Янги жамғарма

БОЗОР иқтисодиёти, нарх-навоининг кундан-кунга ўсиб бораётганлиги халқ таълимини ривожлантиришда ҳам муайян кийинчиликлар туғдираёпти. Мактаб-маориф ишини яхшилаш, унинг моддий базасини мустаҳкамлаш мақсадида вилоятда «Таълим» жамғармаси ташкил этилди. Унинг таъсисчилари — вилоят халқ таълими бошқармаси, ўқитувчилар малакасини ошириш институти, Ғиждувон район халқ таълими бошқармаси, Бухоро шаҳридаги 9-хунар-техника билим юрти, вилоят «Болалар» жамғармаси ва бошқалардир.

Аини кунда ушбу жамғарманинг Бухоро шаҳридаги акционерлик — қурилиш банкида ўз ҳисоб рақами очилган бўлиб, кўпгина ташкилотлардан хайрия маблағлари тушаёпти. Чунончи, 9-хунар-техника билим юрти 15 минг сўм, Ғиждувондаги 2-ўқув юрти 10 минг сўм, вилоят халқ таълими бошқармаси 10 минг сўм, шаҳардаги 12-билим юрти 15 минг сўм пул ўтказишди.

Носир ТОШЕВ
«Ишонч» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлигига нажот излаб келувчиларни мунтазам қабул қилиш йўлга қўйилган. Ҳар ҳафтанинг пайшанба куни вазирнинг ўзи қабул ўтказилади. У келганларни қизиқтирган саволларни синчковлик билан ўрганади, тезкорлик билан ҳал этади.

КЕЙИНГИ бир ярим йил ичида Ўзбекистонда бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш бўйича Президентимизнинг бир қатор фармонлари эълон қилинди. Фармонларни рўйбга чиқариш, меҳнат ҳақи, нафақалар ва стипендиялар миқдорини ошириш ҳақидаги кўрсатмаларни бажариш бўйича катта ишлар қилинмоқда. Ўзбекистондаги 2,5 миллиондан ортиқ нафақа олувчининг, ҳар ойда ўрта ҳисобда 20 мингга яқин нафақага чиқувчининг нафақаларини ҳисоблаш, эгаларига етказиб бериш катта гайрат ва меҳнат талаб қилади. Бироқ вазирликка қарашли ташкилотлар ҳам аҳолининг бу қатламга хизмат қилишда ҳамиша ҳам собит қадам бўлмайётирлар. Одамларни вақтида қабул қилиб, дардларини диққат билан

эшитмай ўзларидан бездирмоқдалар. Иккинчидан, маҳаллий ижтимоий таъминот идораларидаги айрим ходимларнинг малакаси ва соҳа бўйича билим даражаси етарли эмаслиги, ишни пайсалга солишлар оқибатлари, қонун ва фармойишларни, инсон ҳуқуқлари ифода этилган ҳужжатларни аҳолининг шу табақасига кенг ва яхши тушунтирмасликлари, ташвиқот ишларининг сустилиги натижаси ўлароқ нафақа олувчилар ва нафақага чиқувчиларнинг кўплаб вакиллари юқори идораларга, хусусан вазирлик томон нажот излаб оқиб келмоқдалар.

Ижтимоий таъминот вазирлиги эса ҳеч кимга бекфарқ қарамайди, ҳар бир кишини беистисно қабул қилади. Бу ишда вазир Баҳодир Ҳамидович Умурзоқов «бу даргоҳга келганларнинг ҳеч бири вазирликдан ҳафсаласи пир бўлиб кетмасин», дейди. Ҳозиржавобликни йўлга қўяди. Шу йилнинг иккинчи чорагида икки юзга яқин кишини қабул қилди. Яқиндаги қабул кунига 14 киши ёзилди. Қўйида ўша кунги савол-жавоблар билан танишасиз.

Тошкент шаҳар, Акмал Икромов районида яшовчи Ҳожиё Худайназарова:

Умр йўлдошимнинг давлат олдида кўрсатган алоҳида хизматлари учун менга боқувчисини йўқотганлик бўйича республика миқёсидаги шахсий нафақа тайинланган. Ҳозир ҳамма жойда энг кам нафақа 12185 сўм қилиб белгиланибди. Меники бўлса энди 6093 сўмни ташкил қилганмиш. **Ўзбекистон Республикаси ижтимоий таъминот вазир Б. Х. Умурзоқов.**

— Президентимиз фармонида қариллик нафақасининг энг кам миқдори хали сиз айтгандек 12185 сўм қилиб белгиланган. Лекин қариллик меҳнат нафақаси меҳнаткашларга, эркаклар 25 йил иш стажига эга бўлиб, 60 ёшга етганларида, аёллар эса 20 йил меҳнат стажига эга бўлиб, 55 ёшга етганларидан тайинланади. Бироқ, ишламасдан эрининг қарамоғида бўлиб, бир умр оиласига қараб юрган аёлларга эрининг вафотидан сўнг боқувчисини йўқотганлик нафақаси тайинланади. Унинг миқдори боқувчисининг ўртача ойлик маошининг 30 фоизи миқдоридан белгиланади. Аммо қариллик нафақасининг энг кам миқдорининг 50 фоизидан кам бўлмаслиги керак. Шунинг учун сизга 4063 сўмлик нафақа тўғри тўланапти. (Вазир дарҳол шахсий нафақа олувчилар билан ишлайдиган бўлим ходимларига телефон қилиб Х. Худайназарова умр йўлдошининг иш ҳақи юқори бўлмаганлигини аниқлайди). Опажон, мен суриштирдим. Эринингнинг 5 йилликда энг юқори олган иш ҳақи тўғрисидаги маълумотномани олиб келсангиз, нафақа миқдорини қайта кўришимиз мумкин.

— Раҳмат. Миннатдорман. Тошкент шаҳрининг Мирзо Улуғбек туманилик Т. А. Пирогова:

— Менинг жияним Александр Пирогов Бухородаги ақли заифлар интернат уйида яшайди, уни яқинроқ жойга кўчиришга ёрдам берсангиз. Чунки Бухорога бориб хабар олиб туришга қийналаяпман.

Б. Х. Умурзоқов: (Тегишли бўлим билан телефон орқали боғланиб гаплашади).

— Гап бундай, ҳозир аниқладим. Оҳангарон шаҳридаги интернатда жой бор экан. Жиянингни кўчиришимиз мумкин. — Раҳмат!

Тошкент шаҳар, Акмал Икромов туманидан Улуғ Ватан уруши қатнашчиси К. И. Тўхов:

— Урушда ярадор бўлганман. Лекин бу ҳақдаги ҳужжатларим

йўқ, Фақат судмедэкспертиза хулосаси бор, холос. Ижтимоий таъминот бўлимидагилар бунини инобатга олишмаяпти. Мен уруш ногиронлигига ўтишим учун нима қилишим керак?

— Уруш ногирони бўлишингиз учун ҳарбий комиссариатнинг тиббий меҳнат экспертиза комиссияси томонидан 1941—1945 йил-

кишига пуллик хизмат кўрсатишимиз мумкин. Лекин электр қуввати, газ, сув ва квартира ҳақларидан озод қилиш ёки бу хусусда имтиёз бериш юзасидан ҳеч қандай қонун йўқ. Биз ҳам қонун асосида иш кўрамиз. Она азиз ва мўтабар, уни уйингларга олиб кетинглар.

Қашқадарё вилояти, Яккабоғ ту-

лан, аёлларга умумий асосда қариллик меҳнат нафақаси 55 ёшга етганида иш стажини билан ойлик маошига боғлиқ ҳолда берилса, меҳнат стажини йўқ аёлларга қариллик ижтимоий нафақаси улар 60 ёшга етганларида тайинланади.

Сизга ижтимоий нафақа 60 ёшга тўлганингизда Қаҳрамон она бўлганингиз учун энг кам қариллик нафақасининг 100 фоизи миқдоридан тайинланади.

Тошкент шаҳри, Ҳамза туманилик Ю. В. Догул:

— Мен мана 3 йилдирки, 1 гуруҳ ногирони акамга қараб ўтирибман. Бирга яшаймиш. Менга бирор имтиёз борми?

Ишламай акангизга қараб турганингиз учун сизга ҳар қанча таҳсин айтилса оз. Қонун бўйича ишга лаёқатли бўла туриб, ишламасдан ёшлиқдан ногирон бўлган болага ёки 80 ёшдан ошган қарияларга қараб турган шахсларга ўша қараб турган даври меҳнат стажига кўшилади. Сиз учун имтиёз шу.

Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманилик В. С. Печенкина:

— Ҳурматли вазир, болалиқдан ногирон неварамнинг нафақасини ярим йилдан буён ололмаёпмиз. Ижтимоий таъминот бўлимига борганларим натижа бермаяпти. Нима қилай?

(Телефонда дарҳол мазкур туман ижтимоий таъминот бўлими бошлиғи билан уланиб, Печенкина неварасининг нафақаси билан кизиқади).

— Хотиржам бўлинг, икки кундан кейин неварангизнинг нафақаси қўлингизга тегади. Сизни сарсон-саргардон қилган шахсга хайфсан эълон қилинади. Ярим йиллик мукофотдан маҳрум этилади.

Ўша куни вазирга бир қанча кишилар ўз дардларини изҳор этиб, ижобий жавоб олиб чиқдилар. Жумладан, Самарқанд вилояти, Пахтачи туманилик Доноқул Жумаев, Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманилик Раҳим Қосимов имтиёзли тарзда бензин олиш масаласида, Тошкент шаҳрилик Комилжон Маҳсумхонов «Запорожец» автомашинаси олиш хусусида, А. Чуканов йўлланма масаласида, Тошкент вилояти, Зангиота туманилик А. С. Носова нафақа ҳақида вазир ҳузурида бўлдилар. Вазир саволларга қониқарли жавоб берди, ишларини ҳал этишга амалий кўмаклашди. Савол билан мурожаат этганларнинг барчаси қониқиб ҳосил этганликларини билдирдилар.

Саҳифани М. ҲАСАНБОВА тайёрлади.

ИЛТИЖО ВА НАЖОТ

ларда урушда ярадор бўлганлигингиз қайд этилган маълумотнома ёки касаллик варақаси тақдим қилиниши керак. Мободо бу ҳужжатлар йўқолган, сақланмаган бўлса, уларнинг нусхаларини архивлардан кидиришда, топишда сизга кўмаклашадиган идорага йўлланма беришимиз мумкин. Тошкент шаҳридаги ҳарбий тиббий комиссия кўмаклашади.

Бухоро вилояти, Қорақўл туманилик Бибигул Элмуродова:

— Биз ондан икки қизмиз. Оилани бўлиб кетганмиз. Турли туманларда яшаймиш. Онамнинг битта асраб олган ўғиллари бор эди. У яқинда оиласи билан бошқа ёққа кўчиб кетибди. Онам ёлғиз қолибдилар. Ҳозир қийналаяптилар. У кишига ёрдам берилишини сўрайман.

— Онангиз нимадан қийналаяптилар?

— Электр қуввати, газ ва сув пулларини тўлашдан озод қилиб, ёлғиз қарияларга бериладиган имтиёзлар яратилса...

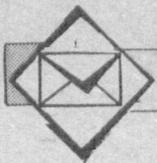
— Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1991 йил 27 майда чиқарган фармонида ҳеч кими йўқ, бировларнинг қарамоғига муҳтож қария ва ногиронларга тегишли бир қатор имтиёзлар кўрсатилган. Лекин онангизнинг бахтига сизлар бор экансизлар-ку. Онангизни сизлардан алоҳида яшаётганлигини ҳисобга олиб, у

манидан Қаҳрамон она Ҳушвақт Жўраева:

— Тошкентда таълим олаётган талаба неварамдан хабар олгани келувдим. Йўл-йўлакай нафақа ҳақида сўраб кетай деб, ҳузурингизга кирдим. Ижтимоий таъминот бўлимига боргандим, сизга ҳозирча нафақа тайинланмайди, дейишди. Мободо улар янглишмаяпти-микан? Бизга ўхшаганларга 50 ёшдан нафақа бериларди шекилли?

— Олдинги 1956 йилда чиққан нафақа тўғрисидаги қонунда айтилишича, иш стажига эга бўлмаган фуқароларга ҳеч қанақа нафақа тайинланмас эди. Бир неча ўн йиллар давомида ечилмай келинган муаммолар 1990 йилда эълон қилинган нафақа тўғрисидаги янги қонунда ҳал этилди. Яъни, нафақанинг янги тури — ижтимоий нафақалар жорий қилинди.

Ижтимоий нафақа меҳнат нафақасини олиш ҳуқуқига эга бўлмаган ва ишламайдиганларга тайинланади. Унинг қариллик меҳнат нафақасидан фарқи шуки, у умумий асосларда белгиланган қариллик нафақа ёшидан 5 йил кейин тайинланади. Миқдори эса энг кам қариллик нафақасининг 50 фоизини ташкил этади. Маса-

Самарканд шахри, Иштихон туманига қарашли Меҳнат роҳат-қолхозидан истикомат қилувчи Санобар Асадова ёрдам сўраб, мактуб йўллайди.

Санобар турмуш курганидан кейин ўтган етти йиллик умри давомида кўрган-кечирганлари-ю бошига тушган фалокатлар ҳақида ҳикоя қилади. Екамни ушлайман. Ўн гулидан бир гули очилмаган ёш келинчакнинг ҳасрати «дуд» каби тутайди. Во ажаб, беш кунлик дунёда бунчалар бир-бирларига ёмонлик қилишмаса?.. Ахир инсон буюм эмаску, уни рўзгорингга яраганида ишлатиб, ярамай қолса четга улоқтириб юборсанг! Ахир бировга қилинаётган ҳар бир яхшиликнинг ҳам, ёмонликнинг ҳам охири бор-ку! Наҳотки, шайтон васвасасига тушиб, буни унутиб қўяётган бўлсак. «Бу уйга келин бўлиб келганимда турмуш ўртоғим олий ўқув юртини талабаси эдилар, — деб ёзади у. — Дехқончилик орқасидан тирикчилик қилишарди. Рўзгоринг ройига қараб ишдан бўшадим. Сабзавот экинлари ва мол-ҳолга қарашни бўйинимга олдим. Бир ўғил-у, бир қиз кўрдик. 1992 йили 3-фарзандимга ҳомиладор эдим. Сигирларга қараётганимда, сигир белимга тепиб юборди. Белим қайишиб кетди. Қуни билан рўзгор қиламан, кечаси эса оғриқдан йиғлаб чиқаман. Шунда ҳам эрим «хотинимга ёрдам берайин, мазаси йўқ» демади. Жонимдан ўтганидан сўнг шифокорга бордим. Шифокор касалхонага ётишимни айтди. Бирок, оила аъзоларим «Нонни ким ёпади? Сабзи, шолғомни ким ювади? Рўзгорга ким қарайди?» деб рухсат беришмади. Нихоят 1992 йил февраль ойига келиб мени ҳусиз, тилсиз, оёқ-қўлим ишламай қолган ҳолатда онамникига ташлаб кетишди. Касалхонага ётдим. 17 кун ўтгач, жарроҳлик билан ҳомиламни олишди. Ўғил бола экан. Лекин аҳволим яхшиланмади. Касалхонадан чиққангидан кейин ҳам мени олиб кетишмади. «Чақалоғи ҳам, ўзи ҳам керак эмас», дейишди. Сал ўтмай чақалоқ ўлди. 3 ой ўрнимдан туролмай ётдим. Бирон марта хабар олишмади. 6 ой ичида оёққа турдим. Кейин болаларни ўйлаб эримникига бордим. У ерда 10 кунгина сиздим, ҳолос. Қайнонам ва қайнотам касалимни юзимга солишар эди. Чунки рўзгор ишларига ярамай қолган эдим. «Касалинг юқади», деб болаларимни олдимга яқинлаштирмай қўйишди. Хафгагарчиликлардан кейин яна мазам қочди. Онамникига кетдим. Хўжайиним мактабда ўқитувчи бўлиб ишлар эди. Мен бориб, «Ўғлимни кўрсат, соғиндим, усти-бошларини келтириб бер, онамникини кийиб юрибман», дедим. Уртага мактаб директори тушди. «Ўғлини кўрсат», деб уялтирди.

Кейин эрим ажралишни ихтиёр қилиб қолди. Шу орада яна касалхонага тушдим. Бир йилдан кейин уйга қайтганимда «Сени ажратамиз» деб суддан одамлар келди.

Эрим ҳали ҳам ажралиш учун суд-ма-суд чопиб юрибди. Энди мени тақдирим нима бўлади? Мен онаман. Болаларимни соғиндим. Кўргим келади. Сизлар кўпчиликка ёрдам бергансиз. Менга ҳам ёрдам берасизлар деган умиддаман».

Менимча, ориятли эркак ҳар қандай шароитда ҳам ўз аёлини ҳимоя қилишга қодир. Чунки келин бўлиб келган кизнинг бу оилада ундан бўлак яқинроғи бўлмайди. Унинг қийинчиликлари-ю кўнглидаги ҳасратини ҳис қилмаслик, қийин шароитда суямаслик — эркакнинг иши эмас. Тўғри, ўзбекчиликда хотинни ота-онасининг раъйига ташлаб қўйиш удуми бор. Бирок, «инсоф сари, барака»-да!

Хурматли Сидиқжон!

Хатони тизатиш учун ҳали ҳам кеч

эмас. Шайтонга ҳай беринг. Болаларингизни ота меҳрига, она меҳрига зор қилиб, кўзёшларини тиркиратманг!..

Тахририятимизга келаётган хатлар ичида баъзи ҳокимликларнинг масъуллари томонидан «Отанга бор, онангга бор» қабилида иш тугилиши оқибатида сарсон-саргардон бўлаётганлар ҳам оз эмас.

«Хурматли «Ишонч», сенга ишониб мактуб йўлламоқдаман, — деб бошлайди Жиззах вилояти, Пахтакор туман, Самарканд кўчасида истикомат қилувчи Жўракул Умаров, — Шахсий қариллик нафақаси олиш учун Жиззах вилояти социал таъминоти бўлимига Сирдарё вилоятида 8 йил ишлаганим ҳақидаги хужжатни олиб келдим. Чунки шахсий ишим Жиззах вилояти социал таъминоти бўлимидадир. Жиззахдаги масъуллар эса мени

майди» деганларидай биз уларнинг ҳаммасини билмаймиз, билмаслигимиз табиий. Аммо тўрт мучаси соғ, имконияти етарли кишилар уларга рўбарў келиб қолса, ёрдам қўлини чўзмастик — гуноҳ. «Сен бировни сийласанг, худо сени сийлайди» деб бежиз айтишмаган.

«Ассалому алайкум тахририят ходимлари! Сизлар менга бир пайтлар ёрдам кўрсатган эдингиз. Ёдимдан кўтарилгани йўқ, бу гал ҳам «Ишонч»га ишониб мурожаат этмоқдаман, — деб ёзади 1 гуруҳ ногирони, кўп болали И. Шарофитдинов. — Шу кунларда ахволим оғир. Чет элда дволаниш учун бир неча бор Соғлиқни сақлаш вазирлиги, «Қизил ярим ой» жамиятларига мурожаат этдим. Фойдаси бўлмади. Энг сўнгги умидим сиздан».

Шу сингари нажот излаб ёзилган

Олимдан келган қалдирғочлар...

Қўлимда бир даста хат... Жўнбушга келган тугёнлар-у иложсизликдан паришон қолган ҳаёллар, интиққан ҳиссиётлар... Бирма-бир қўлимга оламан. Гўё аллақандай умидворликнинг илиқ бир илинжлари ҳам эргашиб келгандек...

Уларнинг кўпчилиги ўз қадрини, ҳаққини тополмаганлар... Сарсонгарчиликлардан ҳориганлар. Орияти панд еган, юраклари қонга тўлган юртдошлардан...

Пахтакор тумани социал таъминоти бўлимига юборишди. Бу масала бўйича Пахтакор туман социал таъминоти бўлимига уч марта хат ёздим.

Бир неча бор хабар олдим. Бирок, 8 ой мобайнида бирон жавоб олганим йўқ. Йўл харажатлари-ю зое кетган вақтим қолди. Ана шундай мактублардан яна бири Жиззах вилояти, Фориш туманидан Умар Уроқбоевдан келган:

«1992 йили август ойида Фориш тумани тиббиёт комиссияси томонидан 11 гуруҳ ногирони деб топилди. Менга ногиронлик белгиланганига 8 ой бўлаёпти-ю ҳали-ҳамон нафақа олганим йўқ. Фориш туман социал таъминот бўлими ходимларининг олдида бир неча марта қатнадим. Улар нуқул ваъда беришди»...

Тошкент вилояти, Бўстонлик туманидан Машкура Олтинова, Қашқадарё вилояти, Қўнғирот даҳасидан М. Бобоқуловларнинг мактублари ҳам худди шу мазмунда.

...Ногиронлар, нафақа олувчи қариялар азият чекишяпти. Буларнинг бари бир-биримизга бўлган ҳурмат ва эътиборнинг йўқолиб бораётганлигининг оқибати эмасмикин? Агар жойлардаги мансабдорлар вақтларини аямай, керакли маслухатларини берганларида бир ҳовуч дуо олган бўлармидилар. Боз устига баъзи қорхоналарда расмиятчиликларга ҳам чек қўйилгани йўқ. Ўлкамизнинг чекка кишлоқларида эса фуқароларнинг ҳуқуқий онгини ўстириш учун ҳеч қандай тадбирлар кўрилмайди.

Орамизда қанчадан-қанча ёрдамга муҳтожлар, ногиронлар бор. «Чақалоқ йиғламаса, она кўкрагини тут-

мактублар талайгина. Газета тахририяти имкони борица хатларни ўрганиб, ёрдамни кўрсатмоқда. Носир Ҳолиқовнинг арзномаси ана шундай мактублар жумласидандир. Унда қайд этилган камчиликлар текшириш учун тегишли ташкилотга юборилиб, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигидан қўйидаги жавобни олди: «Хурматли тахририят, — деб ёзади у. — Носир Ҳолиқовдан келган хатда кўрсатилган чегарачилар ҳарбий бўлинмасидаги камчиликлар нуфузли комиссия томонидан атрофлича текширилди.

Хатда кўрсатилган далилларнинг аксарияти тасдиқланмади. Аммо баъзи бир камчиликлар аниқланди. Айбдорларга нисбатан маъмурий чоралар кўрилди. Муаммоларнинг кўпчилиги комиссия гувоҳлигида ҳал қилинди».

Ана шундай мактублардан яна бирини Қашқадарё вилояти қасаба уюшмалари кенгашининг раиси Э. Ражабов йўллайди:

«Йўл ҳалокати туфайли 1986 йилда ногирон бўлиб қолган Маннон Аҳадовнинг уйига газ ўтказиш ишлари лойиҳаси УГК № 2 трестининг 4-МККси билан келишилган. Бирок, хўжалик ҳисобида маблағ бўлмаганлиги туфайли бу ишлар тўхтаб қолган. «Энгелс» давлат хўжалиги маъмурияти бу масалани июнь ойида тўлиқ ҳал этишни ўз зиммасига олди. Хўжалик қасаба уюшма кўмитасига бу ҳақда 25 июнь кўни ахборот бериш ўқлатилди». С. Зулфикарова ва Р. Ҳолиқовларнинг арзаси бўйича ҳам Жиззах вилояти, Фориш туман ҳокими Э. Қазақовдан, Мунаввар Мухаримованинг шикоят асосида Тошкент шаҳар ички ишлар

бошқармаси бошлиғи муовини М. Абдуллаевлардан ҳам текширув ҳулосаси бўйича.

«Ассалому алайкум «Ишонч» тахририяти! — деб ёзади Самарканд вилояти, Тойлоқ туман, Боғизагон жамоа хўжалиги, Туяқуш кишлоғида истикомат қилувчи Бувисалха Ҳамроева. — Умримнинг кўп қисми касалхоналарда ўтапти. Ёшим 30 дан ошмоқда. Бирон жойда ишламаганман. Бир оёғим ишламайди. Қўлтиқ таёқда юраман. Инсон гавдаси оғир бўларкан. Таёқларим бардош беролмай синиб кетади. Ҳар синганида укам ёки онам янгисини олиб келгунларича, тўшаққа миҳланиб ётаман. Шу йили март ойида онам дунёдан ўтдилар. Битта укам билан қолдим. У ҳам бўлса гунг. Бировга гапини тушунтира олмайдим. Биринчи гуруҳ ногирониман. Ана шу ногиронлигимни ҳар йили фақат бир йиллик муддатга беришади. Мен эса умрим охиригача беришларини сўраганим, улар рад этишди. Энди эса касалхонага боролмасам керак. Чунки мени ким елиб-юғуриб касалхонага ётқизади? Ким хабар олади? Ёлғизгина она-жоним ҳам дунёдан ўтдилар. Менинг ҳолимни тушуниб, бу масалада ёрдам беришингизни сўрадим».

Эҳтимол, Бувисалхонинг хавотирлари ўриллидир. Туман Тиббиёт комиссиясининг қонунларига кўра Бувисалхонинг айна пайтдаги ҳолати бир умрлик ногиронликни тавсия этмас. Бирок, унинг бугунги шарт-шароити айнан ана шунга тақозо этаётган бўлса-чи?.. Масаланинг бу томонини ҳам маҳаллий тиббиёт комиссияси томонидан яна бир бор ўрганилса ёмон бўлмас эди.

Заифлар инсоф ва адолат орқасидан кун кўрадилар. Инсонийликнинг қадрини бошқалардан кўра кўпроқ тушунадилар...

...Хатларни ўқиб, ҳаёлга толаман. Дунёнинг ишлари ҳақида ўйлайман. Беш қўл баробар эмас. Бахт ва бадбахтлик кимгадир эрта, кимгадир кеч келади. Айна пайтда кимларгадир саломатлик ҳамроҳ, кимларгадир ожизлик ва ногиронлик... Эҳтимол қадриятлар қадрини синаш учун оламнинг ўзи атайин шундай яралгандир.

Келаётган мактублардан маълум бўлишича, диёримизнинг чекка ўлкаларидаги баъзи маҳаллий ҳокимият хизматчилари томонидан Президент фармонлари ва давлат реформалари бузилаёпти. Зотан Президент қарори ва давлат реформалари соғлом келажакни раванқ топиши, халқимизнинг эзилган ва иложсиз қолган аъзоларини мавжуд имкониятларга кўра суяшга қаратилган.

Сурхондарё вилояти, Бойсун туманининг Мунчок кишлоғида истикомат қилувчи 11 гуруҳ Улуғ Ватан уруши ногирони Ю. Бойматовдан келган мактубда шундай дейлади: «Мен ҳаммадан бир хилда йўл ҳақи ундираётган Сурхондарё мотор паркига қарашли ҳайдовчилардан бирига «Ишонч» газетасида чоп этилган ногиронлар учун ажратилган имтиёзлар ҳақидаги сатрларни кўрсатдим. Шунда у «Улуғ Ватан уруши ногиронлари аллақачон ўлиб кетган бўлсалар керак, деб ўйлагандим. Ҳали ҳам тирик экансизлар», деди. Соддадил, бағри кенг юртдошларимизга «Ишонч» газетаси ўз ҳаққини, қадрини ҳимоя қилишга қалқон бўлиб хизмат қилаётганидан мамнунимиз».

Азиз газетхонлар, сизлар хат орқали билдираётган илтимос ва мурожаатларингиз ҳеч қачон инобатсиз қолмайди. Чунки «Ишонч» халқимизнинг назарида ҳақиқий ишончга айланмоғи керак.

Қомила СУЛТОНОВА.

КАСБИ ТУМАНИ ЯНГИЛИКЛАРИ

Тумандаги А. Навоий номи давлат хўжалигининг Курбон Ҳушвақтов мудирлик қилаётган бўрдоқчилик фермаси меҳнат жамоасининг ташаббуси билан қаровсиз ётган бўш хоналардан бири таъмирланиб, тегирмон

қурилди. «Қўлбола» тегирмон электр ёрдамида харақатланади. Қунига бир тоннагача тортилган бугдой аъло нав ундан фарқ қилмайди.

Тегирмонни ферма ишчиси Шокир Ҳамроев бошқарапти.

Комалон кишлоғида яшовчи Анбар момо бир ойлик нафақа пулини Қори Ниёзов номи мактабни таъмирлашга ажратди.

Азалдан элнинг сахий қалб, саховатпеша ишбошлари юрт гамини еганлар. Бева-бечораларнинг, етим-есирларнинг бошичи силанлар. Аҳволи ночор, тирик-

чилик ўтказишга қийналган оилаларга моддий ва маънавий ёрдам берганлар. Халқ бошига иш тушган ҳозирги бўҳронли ва серташвиш даврда ҳам бу инсоний фазилатлар мустақилликка эришган шонли республикамизнинг асл фарзандларини тарқатмаётир.

Еши ҳам бир жойга борган момо умри давомида ҳалол

меҳнат билан шугулланган. Ўроқ ўрган, хирмон янчган, ҳамтенглари билан чигит экиб, пахта теришда қатнашган. Фахрийлик ёшига етгач, хўжалик раҳбарлари иззат-икром кўрсатиб уни нафақага чиқаришди. Мана бир неча йилдирки, Анбар момо Ҳамидова қариллик гаштини сураяпти.

Жўра ЮСУПОВ.

Саволларга Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши бўлим мудири Ҳамидулла ПИРИМҚУЛОВ ва иқтисодчи Санжар Расуловлар

жавоб беради.

Мен жамоа хўжалигида пахтачиликда ишлаб, бундан 60 йилча муқаддам шикастланиб ўнг оёғимдан айрилганман. Колхоз томонидан менга 32 сўм нафақа ажратилган эди. Хўжаликда ўзимга яраша меҳнат билан шуғулланиб 40 йил ишлаб қариллик нафақасига ҳам чиқдим. Шундай қилиб менга 1991 йилда колхоз правлениясининг қарори билан 48 сўм нафақа тўланадиган бўлди.

Ҳозирги нарх-наво кўтарилаётган, иш ҳақи кескин ошаётган пайтда бу пул менга нима бўлади? Оширишни ўйлашяптимики ё йўқми?

Ҳамид НУРБЕКОВ,
II гуруҳ ногирони,
Самарқанд вилояти, Челақ тумани,
А. Жўраев кўчаси 23-уй.

Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида ойлик маошларни оширилиши, нарх-навони кўтарилиши ва пулни кадр-

сизланиши муносабати билан Республикамиз раҳбарияти ва ҳукумати халқни ижтимоий ҳимоялаш нукта-назаридан бир қанча ижобий тадбирларни

амалга оширдилар ва оширмақдалар.

Чунончи, Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот ва меҳнат вазирликлари ҳамда Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси кенгашининг 1992 йил 5 сентябрдаги кўшма қарорига биноан меҳнат жараёнида шикастланиш ёки касб касалликлари оқибатида ногирон бўлганларга нафақа тайинлашда барча ҳолатлар инobatга олиниши, соғлигига келтирилган зарар қопланиши кўрсатилиб, Президентимизнинг иш ҳақи, нафақа ва стипендияларни ошириш ҳақидаги энг сўнгги фармони асосан энг кам иш ҳақининг 50 фоизидан кам бўлмаган миқдорда нафақа белгиланиши кўзда тутилган.

ган тартиблари собик ВЦСПС қарорларида белгилаб қўйилган эди.

Эндиликда бу масалалар Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерация кенгаши раёсатининг 1993 йил 15 январдаги қарорига асосан ҳал қилинади. Бу қарорда айтилишича қасаба уюшмаси кўмитасининг ишлаб чиқаришдан озод этилган раисига шу қорхона, ташкилот, муассаса раҳбари муовинининг маоши миқдоридан ойлик белгиланади, бунда қасаба уюшмаси барча ходимларининг маош фонди умумий аъзолик бадалларининг учдан бир қисмидан ошмаслиги керак.

2. Амалдаги «Қоидаларнинг» 75-бандига биноан ишчи-ходимлар узрли сабабларга кўра маошга эга бўлмаган бўлсалар, у ҳолда касаллик варақасига ҳақ тўлашда тариф ставкадан (лавозим окладидан) ва мукофот пулининг ўртача ойлик миқдоридан келиб чиқиб ҳисоб қилинади.

жаатингизда йиллик иш ҳақингиз ойма-ой бўлмаганлиги сабабли 417 сўм таътил ҳақи тўғри ёки нотўғри ҳисобланганлигини текшириш имконимиз йўқ.

2. Ўзбекистон Меҳнат Қонуни кодексининг 113-моддасига асосан, қорхонанинг айби билан пайдо бўлган ишсизлик даври учун ҳақ энг кам тариф кийматининг 50 фоизи миқдоридан тўланади. Лекин ойлик маош энг кам ойлик тариф киймати миқдоридан кам бўлмаслиги керак.

1. Бошланғич қасаба уюшма кўмиталарининг бошқа ишдан озод қилинган раисларига маош белгилашда турли фикрлар юзага келаяпти. Уларга режада белгиланган аъзолик бадалларининг учдан бир қисми маош сифатида тўланадими ёки ўзларида қолдирилган ажратманинг учдан бир қисми доирасида ойлик маоши белгиланадими?

Маош олиб ишлайдиган қасаба уюшма кўмитаси раисига хўжалик раҳбари ойлик маошининг 80 фоизи миқдоридан ҳақ тўланади деган кўрсатма ҳали ҳам кучга эгачи?

2. Қишлоқ туманлари хўжаликларининг барчасида қиш мавсумида деярли иш бўлмайди. Шунга асосан жамоа аъзолари, айниқса, аёлларга меҳнат ҳақи тўланмайди. Март ойидан ҳомиладорлик таътилига чиққан аёлларга қайси тартибда ҳақ тўланади?

Б. ХУШВАҚТОВ,
Самарқанд вилояти, Челақ тумани,
Дехқончилик-саноати мажмуи
ходимлари қасаба уюшмаси кўмитасининг
бош ҳисобчиси.

1. Бошланғич қасаба уюшмалари кўмиталарининг раисларига маош белгилашнинг сиз кўрсат-

1. Мен 1992 йил сентябрь—октябрь ойларида 1990—1991 йиллар учун меҳнат таътили олдим. 1990 йилдаги иш ҳақим 3255 сўмни ва 1991 йилдаги иш ҳақим 4348 сўмни ташкил этди. Менга 2 йил учун 417 сўм иш ҳақи таътил пули ҳисобланди. Шу тўғрими?

2. Қорхонанинг айби билан ҳосил бўлган ишсизлик даврига ҳақ қандай тўланади?

Отабой БОБОЕВ,
Хоразм вилояти, Қўшқўпир тумани,
Охунбобоев номли жамоа хўжалиги.

Сизга 2 йиллик меҳнат таътили ҳақи Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлигининг 1992 йил 10 апрель 479—10—1 сонли

ва 1992 йил 2 июнь 729—10—2—04 сонли «Ўртача ойлик иш ҳақини ҳисоблаш тартиби» асосида ҳисобланиши керак. Мур-

Мен бу йил 20 гр. пилла қурти олиб боқиб жами 92 кг. пилла топширдим. Шундан 86 килограмм биринчи нав билан қабул қилинди. Мен янги баҳода қанча ҳақ олишим керак?

Х. ХОЛМУРОДОВА,
Жиззах вилояти, Жиззах
тумани, «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги.

Ҳурматли Ханифа опа! Сиз саволингизда пилла қуртини қаерда боққанлигингиз ҳақида маълумот бермагансиз. Шунинг учун қуйидагича жавоб беришни лозим топдик.

1. Пилла қурти қишлоқ хўжалик қорхонасининг марказлашган пиллаҳоналарида боқилади. Бунда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 26 декабрдаги 590-сонли «1993 йил 1 январдан бошлаб меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткасини жорий этиш тўғрисида»ги қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик вазирлигининг 1993 йил 8 февраль 48-сонли «Давлат хўжаликлари, бошқа қишлоқ хўжалик давлат қорхоналарини, қишлоқ хўжалигига хизмат кўрсатувчи ташкилотларни ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлашнинг янги шартларини жорий этиш тўғрисидаги «буйруғига асосан ва ҳукуматнинг иш ҳақини кўтариш бўйича қарорлари шу хўжалик ша-

роитида инobatга олинган ҳолда пилла қурти боқиш бўйича ишлаб чиқилган технологик карта асосида ҳақ тўланиб, режадан ортиқ етиштирилган пилла кийматининг маълум миқдорини боқувчига қўшимча ҳақ сифатида берилади.

2. Пилла қурти боқувчининг уйида боқилади. Бунда пилла қурти боқиш бўйича хўжалик бошқаруви билан боқувчи ўртасида шартнома тузилади. Унда қайд этилган тартибқоидалардан ташқари пилла боқувчининг пилла қуртини боқиш учун ажратган хонасининг ижара ҳақи ва бошқа харажатлар миқдори тўғрисида келишиб олинади.

Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида пилла ҳам келишилган баҳода сотилади. Шунинг учун пилла етиштириш учун меҳнат ҳақи аниқланаётганда боқувчисининг ижтимоий ҳимояси ва хўжаликнинг пилла боқишдан зарар кўрмаслик мутаносиблиги сақланиши керак.

Бизнинг туман агросаноат уюшмаси ходимлари вилоят агросаноат уюшмасининг 1993 йил июнь ойи буйруғи билан 1992 йил якуни бўйича 4,3 ойлик лавозим маоши миқдоридан мукофотландилар. Бироқ ойлик лавозим маоши кўрсатилмаган. Мукофот қайси давр маоши асосида ҳисобланиши керак?

Шербек СУЛТОНОВ,
Сирдарё вилояти, Гулистон тумани.

Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси кенгашининг 1993 йил 8 февраль 24—1 сонли ва Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлигининг

1993 йил 18 январь 1—7 сонли «Ўртача ойлик маошларини ҳисоблаш ҳақи-

да»ги қарорига асосан, меҳнат таътили пули лавозимлар қисқариши муносабати билан тўланадиган нафақалар ва бошқалар учун ўртача иш ҳақи

шу ишлаб турган даврдаги лавозимнинг ойлик маоши ёки иш ҳақи ва ўтган 1

йиллик рағбатлантириш ҳақлари (мукофот, ортиқча иш соати ҳақи, қўшимча ҳақ ва бошқа ижтимоий сугурта ҳисобланадиган ҳақлар)нинг ўн иккидан бир қисми қўшилган ҳолда олинади.

Демак, сизларнинг 1993 йил июнь ойида ойлик лавозим маошларингиз қанча белгиланган бўлса, 1992 йил натижаси бўйича белгиланган мукофотларингиз 4,3 баробар оширилган ҳолда тўланиши керак.

Саҳифани котибият тайёрлади.

Рухий алам ЭХТИЁЖИ

Рухи мажруҳ нокасларни кўрсам: не қилдим,
Уз тинчимни ўйлаб қочганман баттар.
Улар эса мисоли қутурган итдай,
Рухимизга солар эди гулу, қатагон.
Ожизларни талар эди бижиган битдай,
Бир пул бўлиб қолар эди номус, ор, виждон.

Абдулла ОРИПОВ.

ХАР БИР халқ, миллат ва элнинг ўз маънавий-руҳий олами — дини, ахлоқи, анъаналари, тили, тарихи, адабиёт ва санъати, турмуш тарзини умийи ном билан «миллий маданият» деб аташ таомилга кирган. Маданият—авлоднинг асрлар давомида эришган ҳаёт таҷрибаси асосида юзага келган умумбашарий кадриятларнинг негизидир.

Маданият, аввало, миллийлик кўзгусида ёрқинроқ намоён бўлади. Зеро, ҳар бир халқ, миллат ва элат миллий маданиятининг ўқ томири — илдизлари одиётига қўйиб кетилган. Афуски, биз мустақабд тузум зулми туфайли ана шу ўтмиш меросига лоқайд муносабатда бўлиб келдик. Бу лоқайдлик ўтмиш осори-атиқаларини асрашда, қадим қўлэмаларни, мумтоз адабиётини ўқиб-ўрганишда кўпроқ сезилади.

Қадимий дунёда Герострат деган қимса шухрат қолдирмоқ ниятида Диана макбарасига ўт қўйган экан. Унинг номи тарихда «ўта жаҳолатнинг рамизи» бўлиб қолган. Бизнинг давримизда минглаб археологик ёдгорликларни кўприб ташлаган, қадимий ёдгорликларни оёқ ости қилган, бузган, молхона қурши учун гиштларни ташиб кетган ҳозирги замон геростратларининг номини ҳам анёқ билмаймиз. Ёдгорликларни сақлаш давлат ташкилотлари, миллионлаб аъзоси бўлган оммавий жамият, қонунбузарларни тергайдиган адлия ташкилотлари мейморий музей-қўриқхоналарини томошабиндек кузатиб туришларидан оқибати бугун бугун бўйбаста билан кўришиб турибди.

Осори-атиқаларни сақлаш соҳасидаги камчиликлар таърифи узоққа чўзилиши мумкин. Самарқанд, Бухоро, Хива каби қадимий шаҳарларнинг ҳали ҳал этилмаган муаммолари қалашиб ётибди. Шонир айтгандек, кўҳна шаҳарларнинг ҳар битта гишти боболар қалбидан дарак беради.

Маданий мерос, маданият тарихига оид тадқиқотларда Европа фани анъаналари, улардан нусха олиш, таржима қилиш ўтган йилларда авж олди. Халқимиз қадим Шарқ философияси, Шарқ маданий меросидан узоқлашиб кетди. Қадимий маданият ва маърифат марказлари Самарқанд, Тошкент, Қарши, Бухоро, Термиз, Хива шаҳарларида яшаб ижод этган доношмандлар, илм-фан зуққолларининг ҳаёти ва ижоди, умуман илмий-маърифий мактаблар ҳақида кам маълумотга эгамиз. Ханузгача Ясавий, Умар Хайём, На-

воий, Жомий, Машраб ижоди бир томонлама талқин қилиниб келинмоқда. Бу алломаларнинг ахлоқий қарашлари тўла тадқиқ этилмаган.

Маданиятнинг кечаги қачини, бугуни ва эртасини ўйлар экансан, ҳаёт ўтмиш замонларга олиб кетади. Фани, мадания-

ҳамма яхши тушунади. Лекин ёшлар тарбияси жараёнида миллий санъат ва замонавий санъат қандай ўрин тутаяпти? Нима бераёпти? Биз кўпинча ёшлар орасида Европа санъатини мактаб дастурлари, телевидение, радио ва бошқалар орқали ташвиқот қиламиз. (Айниқса, опера, балет, симфония, реалистик рангтаъсир, чет эл мейморчилиги ва бошқалар). Бунга қарама-қарши ўлароқ маком, лапар, ўзбек мусиқа санъати, миллий мейморчилик ва бошқалар эътибордан четда қоляпти. Уларни бола-лар ҳаётига олиб киришни яхши ўйламаймиз. Бизда маънавий руҳиятимизга, ахлоқимизга ёт бўлган санъатий ҳаётимизнинг маданий ҳаётга зўр-лаб олиб кирилганлиги кишини

ота-боболаримиз яратган мейморчиликни каровчи кишилар авлоди ўлғайди. Меросга, шу жумладан мусиқа меросига бундай муносабатнинг сабаби нима? Маданий иммунитетнинг бой берилганлиги ана шундай сабаблардан биридир. Ҳар бир халқ ўзига хослигини ҳимоя қилиш воситаларини ўзи яратиши табиий ҳол. Маданият соҳасидаги миллий анъаналарни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш энг муҳим талабдир. Шаҳар муҳитида фольклор-шунос олимлар анъанавий мусикани сақлаб қолиш муаммолари билан жуذا фаол шуғулланмоқдалар. Лекин ҳозир сўз бошқа ҳусууда, яъни ушбу мусиқани қандай қилиб замондошимизга яқин қилиш, унинг қимматини, ўз «илдизлари» билан алоқадорлик зарурлигини аниқлаб етишлари учун қандай шакллар топиш кераклиги ҳусуусида бормоқда.

Маънавий маданият ҳусуусида гап кетганда, ҳозирги ёшлар руҳиятидаги бадий кадриятларга бўлган муносабати четлаб ўтиб бўлмайди. Бадий эҳтиёжлар деганда кишиларнинг ўз даври бадий тараккиетига муносаба-

ДАРҲАҚИҚАТ, Марказий Осиёда битта туркий халқлар яшаган. Қадимий бу халқнинг ўйлаб, юзлаб миллий қаҳрамонлари камол топган. Шундан бири икки минг йилча бурун Талас водийсида тугилиб ўсган, ҳокон бўлиб юрт сўраган Манас шошодир. У дунёда туркий халқларнинг миллий қаҳрамони даражасига кўтарилган. Кейинчалик кирғиз халқи ана шу улуг инсон ҳақида машҳур «Манас» эпосини яратди. Қирғизстон президенти А. Ақаев «Манас» эпосини яратилганлигининг 1000 йиллигини республикада кенг нишонлаш ҳақида фармон чиқарди. Ҳозир мамлакатда кутлуг юбилейга тайёргарлик авж олиб кетган. Бундан ташка ЮНЕСКО «Манас» 1000 йиллигини жаҳон миқёсида нишонлашда аниқлаш «Манас» эпосининг минг йиллик юбилейи Ўзбекистонимизда ҳам нишонланмоқда. Бу таъналли кунларга жойларда тайёргарлик ишлари олиб борилаяпти. Шу сабабдан Дўстлик туманида «Манас» давлат ҳўжалиги ташкил топди. Унда 80 фойз кирғизлар яшайди. Ҳўжаликда «Манас» фольклор ансамбли ташкил этилди ва фаолият кўрсатмоқда. Яқинда Қирғизстон Республикаси Талас вилоят ҳокими ўринбосари Аскар Ушаков, Қирғизстон халқ артисти Эстебек Турсуналиев, Талас вилоят

кишлоқ ҳўжалик бошқармаси бошлиғи Эркинбек Жусупов, «Манас» музейи директори Досибек Алимбоев, «Корасув» давлат ҳўжалиги директори Абилмажид Термиралиевлар Жўззах вилоятга ташриф буюриб, «Манас»нинг 1000 йиллигига тайёргарлик ишлари билан танишдилар. Мехмонлар Зомин, Дўстлик, Баҳмал туманларида 24 минг кирғиз аҳолиси

камлаш кирғиз ёшларини байналмилал руҳда тарбиялаш, халқ анъаналарини, урф-одат ва маросимларини кенг жорий этиш, ҳокимликка, жамоат ташкилотларига миллатлараро муносабатларни ривожлантиришда ҳамкорлик кўрсатишдан иборатдир. Жўззах вилоятининг Зомин, Баҳмал, туманларида 24 минг кирғиз аҳолиси

кирғизларнинг самарали меҳнати, яшаш тарзи ҳақида сўзлаб бердилар. Шундан кейин кирғизларнинг маркази билан алоқа бўлиб, турли йилнинг фестивалларга вакиллар чакрадилар. Жўззах кирғиз маданияти маркази фаолияти ва бу ерда яшётган кирғизларнинг самарали меҳнати, яшаш тарзи ҳақида сўзлаб бердилар. Қирғиз маданияти маркази ўз дастурига эга. Марказ ташаббуси билан Жўззахда халқлар дўстлиги байрами ўтказилди. «Ўзбекистон—бизнинг уйимиз» широри остида ўтган байрамда кирғизларнинг маданий-маънавий, анъанавий урф-одатлари, санъат намуналари намойиш этилди. Дастур асосида вилоятдаги кирғиз тилидаги мактаблар учун дарсликлар Қирғизстондан олиб келинди. Ҳар йили юзлаб ёшлар Қирғизстон олий ўқув юртига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

БИР ШОДА
МАРВАРИД
ШАРҚШУНОСЛИК олим Абдурахим Умаровни биз хикматлар ҳазинаси деб эътибор қиламиз. Шарқ маданияти, адабиёти ва урф-одатларини яхши билганлиги учунми, ўзи яратган хикматомуз мисраларда, тўртликлар ва ҳикоятларда ҳам шарқона одо-аб-ҳолок, меҳр-оқибат, инсоф-диёнати ҳокимона ифода бера олган. Уларни ўқиб «Ишонч», «Тошкент ҳақиқати», «Тошкент оқшони» газетхоналари илгари кўп баҳра олишган эди. Олим кузатишларининг маҳсули бўлган хикматли сўзлар, ҳикоятлар ва қатрлар яқинда китобча тарзда китобхоналарга тақдим этилди. Уни «Бир шода марварид» номи билан Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти босмадан чиқаради. Хикматли сўзлар ва қатрлар, ҳикоят ва ривоятлар ўз мавзуларига қараб жамланган. Уларнинг бир қисми «Саба ва нафс ҳақида» деб номланган бўлса, иккинчи қисми «Дилу юзин ёруғлиги ҳақида»дир. Донулик ва нонолик, вафо ва гўзаллик, инсоф ва саховат ҳозирдаги ҳикматлар мазмуни яна ҳам кенг. Уларни ўқиб киши қалбида беихтиёр ажиб ўзгаришлар содир бўлаётганини, вужудининг яқинлиқ, поклик нури чулғаётганини сезиб олади. Ҳозир онгимиз ва қалбимизда шарқона ҳикматларга қанқоқлик ҳисси сезилмоқда. Бундай китоблар шу чанқоқликни бир қалда бўлса-да, қондиргандек бўлади. Афуски, китоб ниятда кам нусхада (12 минг) нашр этилган экан. Уни ҳар бир кишининг кўлида кўришни истар эдик. Жасур НОСИРОВ.

Алибой ЭРГАШЕВ,
«Ишонч» муҳбири.

ТУРК ХАЛҚИНИНГ ТУБИ БИР

ларига бўлиб учрашувлар ўқаздилар. Қирғиз маданияти марказида бўлдилар. Сўнгра мехмонлар кўшни вилоятларга ҳам боришди. Вилоят кирғиз маданияти маркази 1991 йилда руҳيات олинди ва кўлимизга гувоҳнома берилди,— дейди кирғиз маданияти маркази раҳбари Абдор Каримов.—Кейин ҳукукий ташкилот сифатида муҳрга, банкда ҳисоб варакасига эга бўлди. Вакиллар йилгилишида 44 кишидан иборат маданий марказ бошқарув кўмитаси сайланди. Маданий марказимизнинг асосий мақсади халқлар дўстлигини мустаҳ-

аювлади. Қирғизстон фан ва маданият арбоблари ана шу кирғизларнинг ҳаёт тарзи, яшаш шариғоти билан танишишни хошлайдилар. Шу сабабдан вилоят кирғиз маданияти маркази билан алоқада бўлиб, турли йилнинг фестивалларга вакиллар чакрадилар. Жўззах 1992 йили жаҳон кирғизларининг Бишкек шаҳрида ўтган курултойига, кирғиз тили жамиятининг съезидига, машҳур оқин Астебек Турсуналиевнинг 60 йиллик юбилейига, Турк элнинг қаҳрамони Қурмонжон Доҳоннинг 180 йиллик тўғилган вакиллар бориб Жўззах кирғиз маданияти маркази фаолияти ва бу ерда яшётган

● Яхшиликни бисёр қил, заррача ёмонликни бирова раво кўрма.

● Инсон яхши фаилатлари билан шараф топки, унинг ақл-заковати она-ерни янатишга ва бахт саодат эшигини очига қодир бўлди.

● Мавжудот ичида азиздир инсон, Одамий ҳислат-ла лазиздир инсон. Дунёни янатишмоқ ишидор доим, Ақл-заковатда мумтоздир инсон.

● Азоб-қуқубат ва дарду аламини узоққатмоқ истасанг ёсарчи бўлма. Ҳасад хулқнинг пастқашлигидир. Ундайлар дўстлари, қариндошлари ва танишларига яқинроқ бўлиб, уларга ишониб ишлайди. Сендан кўра биров билан яхши муносабатда бўлиб, ҳасадни ишлатса ҳам яхшилик кўриши биллади.

● Ҳар ишда сабр эт, бўлма шошқалоқ. Шошмали йўлдан ўзини туг узоқ. Ҳар ким шошилмадан бўлаб иш тутар, Мурод-мақсадига албатта етар. Абдуқаҳҳор ШУКУРОВ тайёрлаган.

«ТЎҚҚИЗ ҚУМАЛОҚ» ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Яқинда Қоракўлнинг республикада бўлиб ўтган семинар миллий «тўққиз қумалоқ» ўйинини тиклаш, бу бўйича жойларда спорт тўғрисидаги ташкил этишга бағишланди. Ҳақиқатдан ҳам «Тўққиз қумалоқ» қозқлардаги каби Қоракўл халқининг ҳам миллий ўйинларидан ҳисобланади. Тарихнинг гувоҳлик беришича бу қизиқарли ўйин қарийиб 5 минг йил олдин пайдо бўлган. Айниқса, Қозғистоннинг Чимкент ва Жамбул вилоятларида кенг тарқалган. Қозғистон республикасида хизмат кўрсатган тренер Оқшўраевнинг «Тўққиз қумалоқ» спорт ўйини юзасидан ёзган китобига Хитой, Ҳиндистон, Америка, Африка мамлакатларида унинг баъзи вариантлари ҳозир ҳам сақланиб қолганлиги таъкидланган. Қозғистонда 1969 йилдан буён бу тур бўйича мунтазам равишда республика биринчилиги ўтказилмоқда.

Ҳозир қоракўлпоғистонлик бир гуруҳ «Тўққиз қумалоқ» ўйини мутахассислари Қозғистон республикаси, Чимкент вилоятининг «Қир қиз» туристик базасида шахсий ва команда бўйича ўтказилмоқда. Фаол иштирок қилишга пухта ҳозирлик кўрмоқда. Бундан қўзланган мақсад бу спорт ўйини қондаларини мукаммал тарзда ўрганиб, халқ орасида кенг ёйишдан иборатдир.

Шундай қилиб Қоракўлпоғистонда спортнинг шахмат ва шашка сингари инг қизил қарли тури — «Тўққиз қумалоқ» мусобақалари ўтказилмоқда.

Абдураҳмон ИСКАНДАРОВ,
«Ишонч» муҳбири.

ЮСУФ ҲОС ҲОЖИБ УГИТЛАРИ

СУҲБАТ ОДОБИ

Оз сўзлаш, сўзлаганда овозни ўртакка чиқариш, совуқ сўз бўлмаслик, бировни таҳқир этмаслик, қўлинг, бошини, кўз-қошини ҳаракатлантирмасдан сўзлаш, суҳбатда бесабрлик қилмаслик, сўзлаб турган одам сўзини кесмаслик, ҳондонга оид баҳс оқмаслик, ўтирганлардан бири билан ҳусусий суҳбат қўрмаслик, хижолат қилмаган сўз айтмаслик керак.

ШОШИЛМА

Шошиб иш қилсанг, бузиб қўйсан; шошиб ўқисанг тушуномайсан. Шошиб юрсанг — қўқиласан; шошиб есанг тиқиласан; шошиб исчанг қалқисан; шошиб гапирсанг — янглишсан.

ЕДИНГА ТУТ

Берганингни миннат қилма, олагинини унутма, кишиларнинг орқасидан гийбат қилма, ёмон-ёғон гапирма, бемаҳал юрма, узоқ юрма, нулус юрма, мақтанчоқ бўлма, кўп гапирма, тўйиб ема, энг муҳими — қарз олишни ўрганма.

ҲИҚМАТЛАР

● Сўзлашининг энг яхшиси мулоҳимлик билан суҳбатлашиш ва одамга ҳалолик йўлини кўрсатишдир.

● Инсон илми, одоби ва таъвозеси билан ёқими бўлиб, меҳнати билан шарафланади.

● Одамнинг фақат сўзига қараб эмас, меҳнати ва савб-ҳаракатини билли баҳо бериш керак.

● Китоб — ҳаётнинг офтоби, ундан ақл жавоҳирлари йиғиладди.

● Одобли ва марҳаматли кишиларнинг дўсти кўп, ундан ҳамма намуна олади.

ти ўсган, гуллаб-яшнаган ўлкани ҳам саводсиз, ҳам маданиятсиз дейишларидан қанчиман қандай муддаони қўзлаганларини хали-хали тушуна олмаймиз.

Катта бир йилда республика раҳбарларидан бирига шундай савол берилди: «Моддий зарар етказилса, жазо тайинланади, маънавий зарар учун нега жазо белгилабмайди?» Унга жавобан: «Маънавий зарар келтирилганлиги учун жазони халқ беради».

Ўтмиш маданиятимиз бўлмаганда Самарқанд, Бухоро, Хиванинг асрларга татигулик ҳидалари бўлмас эди. Маданият ўтмишда шундай қадрланган ва мустаҳкам яратилганки, ёдгорликлар асрларнинг доғда қолдириб яшаб келмоқда. Бизнинг бугунги яратган иморатимиз эса эртагаёқ таъмир талаб бўлиб қолмоқда. Шубҳасиз, ўтмиш авлодларимиз келажакка умид ва нишон билан боққанлар.

Маданиятнинг аҳамиятини

таажжублантиради. Биз дунё бадий маданиятини ўзлаштиришимиз керак. Лекин санъат дурдоналарини катта тадбирлар орқали эмас, аста-секинлик, режалар асосида, ўйлаб амалга оширмоқ фойда беради.

Ёшларнинг алоҳида мусиқа маданияти мавжудлигини инкор этиб бўлмайди! Ёшларнинг дид ва қизиқишларини ҳисобга олмаслик мумкин эмас! Иккинчи томондан эса, ушбу услубнинг беъмани, бир қоллиндаги матилари, бир ҳил янғровчи мусиқа воситалари, профессионал ижрочилар намойиш қилиниши кўпинча ёшларнинг хоҳиш ва эҳтиёжлари билан пардаланади.

Биз кўпинча ўз маданий хотирамизда. Ўз меросимизда ниғизимизга йўл қўйиб келдик. Мисол учун, узоқ вақт тарихий обидаларининг вайрон бўлишига хотиржам, лоқайд қарадик. Ниҳоят, ҳамма уларни сақлаб қолиш зарурлигини эътироф этди. Лекин вақт ўтган эди. Орада

ти, адабиёт ва санъат асарларини идорқ этиш ҳусусиятларини ва бадий билиш натижаларини тушунади. Санъат таълимий, тарбиявий вазифаларни адо этади. Тарбиявий аҳамияти йўқ асар эстетик завқ бахш этишдан маҳрум. Эстетик завқ олган одам бадий тарбияланмай қолмайди. Лекин бадий эҳтиёжларини қондиришда ҳозирги айрим ёшлар бир томонлама иш кўраётгандай туюлади. Фақат чет эл эстрадаси ёки энгил мусикага ҳавасманд бўлиш, қийин танлашда хорижий латта-пўттала кетидан қувчи, бадий мутаалага вақт ажратмаслик, телевидение сингари XX асрнинг энг ноёб санъат турига фақат ахборот тарқатувчи восита деб қараиб, чинакам бадий кадриятлар ўринга сийка ва олдичул намуналарга қизиқини кишининг бадий дидини анқироғча олиб келади. Бадий китоб ўқишга бўлган эҳтиёжнинг қамайиб кетгани шу кўринишда катта ижтимоий-руҳий муаммосидир.

Гулмоҳон ҒОҒУРОВ.

ҲАР КУНИМИЗ ТЎЙ БЎЛСИН

Тахта-тахта кўприк тахтинг бўлсин, ёр-ёр,
Пайғамбарнинг қиздек бахтинг бўлсин, ёр-ёр.
Пайғамбарнинг қизини Али олган, ёр-ёр,
Қийик солиб, қиз узатмоқ шундан қолган, ёр-ёр...

УЛУҒ боботи Аҳмад Ясавийнинг юрти бўлмиш Туркистоннинг Эски Икон қишлоғи тўйини кўрганмикин? Ўзгача бўлади. Қизикига совчи бориб, унаштилгандан кейин тоғора-тоғора ош қилинади. Эртасига йингитиниқа куёв ва унинг жўралари учун тоғораларда зиефат юборилади. Куёвника эса тоғгача ўйин-кулги қийи. Шундан сўнг куёв томондан ноз-неъматлар билан йингитиниқа куёв жўнашади. Келин бўлмиш ҳам яқин дўганалари, қариндошларини шу зиефатга таклиф этади. Шунда куда томондан келган меҳмонлар билан биргаликда шодон мажлис бошланиб кетади. Куёв жўралар зиефат бўлаётган уйда ўйин-кулгини қийитишади. Келинини ўйинга тортидилар. Мехмонлар ҳам келин билан бир-бир ўйинга тушадилар.

Кувнок базм тоғгача қадар давом этади... Тўй кунлари белгиланади. Белгиланган кун тўй бошлади. Биринчи кунги тўй «Эстетик Кўрот» деб аталади, қизикника ош дамланади. Кечқурун эса ёшлар ҳовлида давора қуриб, яна ўйин қилишади. Тўй бўлаётганини эшитган қишлоқ аҳли оқиб келишаверади. Лапар айтишлар бошланади. Эрталаб қарнай-сурнай билан қиз-жувонлар, куёвнинг жўралари келини олиб кетишга келишади. Келини олиб кетишга келганлар бирпас ўйин қилишади. Куёв томон ичкарига таклиф қилинади. Оқ шойи қўйлақ, амиркон маҳс-қалиши, бошига эса оқ харир рўмол ўраган келинчаки янга, хотин-халаж ўртага солиб, ёр-ёр айтадилар: **Ота-онанг эшигини гулдин эшик, ёр-ёр,**

дан кўра, бир марта кўрган яхши. Ҳаммагини қўҳна Туркистон тўйларига таклиф қиламан. Шоира МУМИНОВА.

БУГУНГИ тинч, осойишта турмушимизга хавф солаётган асосий иллатлардан бири жиноятчиликдир. Айрим шахсларнинг текин бойлик кетидан қувиб, қабохат ботқоғига ботаётгани, миллат шайхига доғ тушираётгани сир эмас. Бу эса жамиятимизга ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан зарар етказмоқда. Республика Президентининг кўрсатмасига мувофиқ ҳамма жойда жиноятчиликка қарши изчил ва муросасиз кураш олиб борилмоқда. Бухоролик ҳуқуқ-тартибот ходимлари ҳам бу борада ўзларини тўла сафарбар деб билаётirlар. Уларнинг куч-гайрати ҳамда саъй-ҳаракати билан кейинги ойлар ичида бир неча жиноий ишлар фош этилди.

Жондор туманидаги кооператив ташкилотлардан бирининг раҳбари Х. уйига келиб, почта кутисига ташланган хатни олиб ўқиди аъзойи-баданни жимирлаб кетди. Унда номаълум шахслар томонидан 50 минг сўм пул талаб қилинган, акс холда ўзи ва оиласига тан жароҳати етказиш билан кўрkitилган эди. Х. зудлик билан бу ҳақда милиция бўлимига хабар қилди. Ўз вақтида кўрилган чора-тадбирлар туфайли Х. Баракаев бошчилигидаги уюшган курулли тўда қўлга олинди. Тергов якунларидан маълум бўлишича, мазкур жиноий тўдага 14 нафар

деганларидек, яқинда бу жиноий тўданинг фаолиятига ҳам чек қўйилди. О. Шарипов билан Т. Шодмонов «Бухорагазпромстрой» трести масъул ходимларидан бирини кўрkitиб, ундан 30 минг сўм пул олишаётганда ушланди ва жиноий жавобгарликка тортилди.

Мамлакатимиз бозор иктисоди сари бормоқда. Баъзи моллар такчил, нарханаво қиммат. Айни оғир, мураккаб паллада аҳоли осойишталигини таъминлаш ҳамма нарсдан муҳимроқдир. Баъзи бир қаллоб, ишқмас қимсалар ўтин тавришига ана шу

ИШОНЧЛИ ҒОВ

шахс уюшган. Улар 1991—1992 йиллар мобайнида тумандаги хўжалик ва ташкилот бошлиқларига нисбатан зўрлик ишлатиш хавфи билан кўрkitиб, товламачилик орқали катта миқдордаги давлат, жамоат ва фуқаролар мулкни ўзлаштириб келганлар.

Шу гуруҳ ташкилотчиларидан бири Х. Баракаевнинг ўзи қисқа вақт ичида 12 бор оғир жиноятга қўл урган. Суд ҳукми билан улар қилмишларига яраша жазо олишди.

Кейинги йилларда ёшлар ўртасида жиноятчилик кучайиб бораётганлиги кишини ташвишга солади. О. Шарипов билан Т. Шодмонов тоғни урса талқон қиладиган йигитлар. Бироқ улар ҳалол меҳнат қилиш ўрнига мўмай даромад кетидан қувиб, боши берк қўчага киришганини билмай қолишди. Лекин энди кеч, гишт қолдидан кўчган эди. Товламачилар атрофдагиларнинг бепарволигидан фойдаланиб, узоқ вақт талончилик, босқинчилик билан шуғулланишган, қонунга хилоф равишда ёнларда совуқ курул ва гиёҳванд моддалар сақлашган. Бузоқнинг югургани сомонхонагача

қийинчиликларидан фойдаланиб қолишга, сувни лойқалатиб балиқ тутишга интилишяпти. «Рэкэт»чиликда пихини ёрган Ю. Земикинга нима етишмас эди? Кўр кўрни қоронғида топади деганларидек, у қаватига В. Бурнашев ва М. Кузнецовни олиб, Пешку туманида оғир жиноятлар қилган. Тергов давомида бу иш тўла фош этилди. Чунончи, босқинчилар 1992 йил 7 августга ўтар кечаси «Мебель» дўконига кириб, умумий қиймати 685378 сўмлик буюмни ўғирлаб кетганлар. Ўз вақтида кўрилган чора-тадбирлар туфайли ўзлаштирилган мулкнинг асосий қисми давлатга қайтарилди. Жиноий тўда аъзолари, шунингдек, қонунсиз қурол олиб юрганликда ва муттасил гиёҳвандлик билан шуғулланганликда айбланадилар. Одил суд қарори билан уларнинг ҳар бири узоқ муддатли қамок жазосига ҳукм қилинди.

— Афсуски, бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин, — дейди вилоят ҳокимлиги ички ишлар бошқармаси тергов бўлими бошлигининг

БУ ВОҚЕАЛАРНИНГ ҳаммаси 1993 йилнинг январь-март ойларида бўлиб ўтди. Аввалига битта трактор ўғирлангани маълум бўлиб, Оқолтин тумани ички ишлар бўлими қидирув ишларини бошлаган эди. А. Тойиров номли давлат хўжалигидан йўқолган трактор вилоят прокуратурасини ҳам ташвишга солди. Чунки бундай воқеа илгари ҳам юз берган эди. Шу сабабли терговни олиб бориш вилоят прокуратурасига топширилди.

Битта трактор ўғирланиши бўйича олиб борилган тергов яна иккита трактор йўқолганини маълум қилди. Оқолтиндан олиб кетилган трактор ўғирлигини аниқлаш бўйича шу туман ички ишлар бўлими ходимлари тезкорлик кўрсатдилар. Қолган иккита трактор ўғирлангани тергов жараёнида аниқланди.

Энди ана шу ўғирликларнинг тафсилоти ҳақида тўхталамиз. Ўғирлар Валерий Владимирович Черников билан унинг ўғай отаси Владимир Иванович Пянков бўлиб чиқди. Черников ҳақида шунини айтиш керакки, 1969 йилда туғилган бу шахс 1983 йилда, яъни 14 ёшидаёқ фуқаролар ва давлат мулкни ўғирлагани учун 4 йилга озодликдан маҳрум қилинган эди. У 1992 йил октябрь ойидан Комсомол туман таъмирлаш ишлаб чиқариш корхонаси (РПП)га ишга кириди. Унга МТЗ-80 тракторни топширишди. 1993 йил январь ойида эса ўзи бошқараётган шу тракторни Пянков билан бирга олиб қочади ва Марғилон шахрига бориб, бу тракторни тележкаси билан 280 минг сўмга номаълум шахсга сотади. Лекин харидор тракторнинг ҳужжатини талаб қилади. Черников «Ҳужжат бор, олиб келаман» деб тракторни қолдириб, ўзи Гулистонга қайтади.

Албатта, ўғирланган тракторга янгитдан ҳужжат тўғрилашнинг иложи бўлмайди. Шунда Черников Пянков билан бирга яна бошқа трактор ўғирлашга қасд қилади.

Гулистон шаҳридаги «Саховат» кичик корхонасининг олдида сургиси, ортида ер қазиш мосламаси бўлган трактори бор эди. Уни кўпчилик «малютка» деб атайди. Черников билан

рулни жойидан олган ва беркитиб қўйган экан. Ўғирлар бошқа тракторнинг рулини олиб, бу тракторга қўйишди ва бир эмас, иккита тележкаси билан гараждан олиб чиқишиб, яна Марғилонга жўнашади. У ерга етиб бориб, марғилонлик фуқаро Шариф Ҳайировга 350 минг сўмга сотишади. Бироқ Ҳайиров 240 минг сўм пул беради-да, қолганини ҳужжат олиб кел-

тўғри, тракторфурушлар фош қилиниб, иш судга оширилди. Яқин кунларда вилоят суди ишни кўриб чиқарди. Иккита трактор ва учта тележка (битта рул ҳам) эгаларига қайтарилди. Бироқ Комсомол туман таъмирлаш ишлаб чиқариш корхонасидан ўғирланган МТЗ-80 трактори ҳам, уни сотиб олган шахс ҳам ҳозирча топилмади. Халқимиз орасида ўғирларга, мутта-

ТРАКТОРФУРУШЛАР

Пянков февраль ойи кунларининг бирида шу тракторни ўғирлаб, ўша тундаёқ Марғилонга йўл олишади. У ерга боришиб, «Омад» кичик корхонаси директори Фотиҳ Саъдиев билан 200 минг сўмга савдолашишган. Лекин Саъдиев ҳужжат олиб келмагунча пул бермаслигини айтиб, тракторни олиб қолган.

Ишнингдан келмаган тракторфурушлар яна бошқа трактор излашади. Бу гал Пянков бош-қош бўлди. У Оқолтин туманидаги А. Тойиров номли давлат хўжалигида тракторчи бўлиб ишлар эди. Черников ҳам илгари шу ерда ишлаб кетган экан. Иккаласи ҳам шароитини, айниқса, тракторлар сақланадиган гаражни яхши билишади. Улар тунда шу ерга келишиб, янгироқ бир тракторни танлашади. Бироқ унинг ҳайдовчиси пишиқлик қилиб

ганлариндан кейин оласизлар дейди. Юз берган ушбу воқеалар кишини ажаблантиради. Чунки ўз манфаатини кўзлаш ҳам, лоқайдлик ҳам, алданиш ва лақмалик ҳам бу воқеалар жараёнида аниқ кўзга ташланади. Черников ўзи бошқариб юрган тракторни ўғирлаганда корхона раҳбарлари унинг «бузилиб қолди, тузатиб олиб келаман» деган гапига ишондилар. Агар тергов бу ўғирликни аниқламаса, эҳтимол, улар ҳозиргача «тузатиб олиб келади» деб юришарди.

Ҳозирги баҳоларда битта МТЗ-80 трактори 3 миллион 600 минг, битта тележка 266 минг сўм, «Малютка» эса 4 миллион 800 минг сўм, туради. Черников билан Пянковлар учта трактор, 3 тележка, битта рулни ўғирлаб кетиб, умумий миқдори 12 миллион 803 минг 64 сўмга тенг келадиган давлат мулкни ўғирладилар.

ҳамларга муросасиз бўлган ҳалол кишилар кўп. Қачондир, кимдир тракторфурушларга шерик бўлган шахсни топишда ёрдам беради, деб умид қиламиз.

Сўнгги фикр шуки, ҳеч ким, ҳеч ерда бепарво бўлмаслиги лозим. Техника воситаларини сақлашдаги бепарволик, уларни уйларда сақлашга, кўчаларда қолдиришга йўл қўйиш ашаддий жиноятчиларга ёрдамлашиш билан баравар. Шундай қилайликки, техниканинг ўзи эмас, унинг кичик бир мурвати ҳам йўқолмасин, ўғирланмасин!

Ильич ХОЛБЕКОВ,
Сирдарё вилоят прокуратурасининг катта терговчиси.

Саминжон СУЛТОНОВ,
«Ишонч» мухбири.

ЙУЛИ ТЎСИЛДИ

Республикамиз Вазирлар Маҳкамасининг «Пул муомиласини тартибга солиш ва республика истеъмол бозорини ҳимоя қилишни кучайтириш тўғрисида»ги қарорининг ижроси Қашқадарё вилоят ички ишлар бошқармаси томонидан масъулият билан амалга оширилмоқда. Бир ой ичида ички ишлар ходимларининг зийракликлари туфайли Тожикистон ва Туркменистон республикаларига олиб чиқиб кетилаётган 1 миллион 300 минг сўм кийматга эга моддий бойликлар ушлаб қолинди.

Баҳористон туман ДАН ходимлари 22 май кунини «Я 51-00 ТД» рақамли «ҚамАЗ-5320» автомашинасини тўхтатишди. Ҳайдовчи Абдуҷаббор Суёнов 50 кило шакар, 250 кило ун, 60 кило макарон, 250 кило гуруч, 192 кило пахта ёғи, 143 дона совун ва 5 қути электроводни Тожикистоннинг Кўрғонтепа вилоятига олиб кетаётган экан. Шунингдек, Қасби туманидаги Х. Хўжакулов номли давлат хўжалигининг эҳтиёт қисмлари омбор мундир Т. Мамадалиев «УАЗ-469» маркали шахсий автомашинасида қалбаки ҳужжатлар билан 64 минг сўмликдан зиёд эҳтиёт қисмларни сотиш учун Туркменистоннинг Чоржўй вилоятига олиб кетаётган пайтда тўхтатилди.

Носир ТОШЕВ,
«Ишонч» мухбири.

М. КЕНГБОВЕВ,
«Ишонч» мухбири.

Мирмуҳсиннинг «Хўжанд қалъаси»-ни ўқиб чиққанимдан кейин бир неча кун роман воқеалари тизмаси хаёли оғушида юрдим. Дунёнинг кўҳна ва абадийлиги, умр ўткинчилиги кишиларимиз ўртасидаги меҳр-оқибат ва ечим кутаётган айрим муаммолар тугашиб кетган.

Асар дўстлик, халқлар дўстлиги, мардлик ва жасурлик, севги ва садоқат сингари ғояларни ўз ичига олган. Яхшилик билан ёмонлик ёнма-ён. Шунини алоҳида таъкидлаш жоизки, ҳасад, ғаразгўйлик, гумонсираш, сотқинлик, шахсий бойлик йиғиш кетида ҳар қандай пасткашликдан қайтмаслик-иккинчи бир олам қиёфасини яратганки, бир-бирига қарама-қарши ўларок бу икки дунёни қиёсий натижа-сида хурматли муаллиф кишиларни инсонийлик ва диёнатга чорлайди.

Мўғул-татар босқинчиларининг Мовароуннахрга қонли юриши натижа-сида ич-ичидан емирилиб турган Хо-разм давлатининг кулаши, Темур Ма-ликнинг ватанпарварлик жанглари ва беқиёс жасурилик тарихий манбалар орқали ишонарли ва эътирозсиз исбот-

қарши қўшинни жангга тайёрлаб қалъасини мустаҳкамлашдан Бинафша бека ёш ҳоким қудратини сусайтириш учун Ойчечакни ишга солади. Ойчечак Темур Маликка ажойиб саркарда Муҳаммад Интизом билан Шохмурод Қухистонийни вазифасидан четлаштиришга маслаҳат беради. Лекин ҳоким ўз хотинининг фикри нотўғрилигини исботлаш билан нафратланади. Хўжандда амалга оширилаётган ишлар юзасидан Хоразмга юборилган махфий хат Муҳаммад Интизом кишилари томонидан қўлга туширилиб, Бинафша беканинг хоинлиги фош этилади. Бинафша бека ва Хўжанд бозорининг оқсоқоли Аҳмад Ибн Мороз бошчилигидаги хиёнатчилар гуруҳи Темур Маликка суиқасд уюштириш билан дўстлар ўртасида низо туғдирмоқчи бўладилар.

Романда айрим тадқиқотчилар фикри ва чалкашликларга ҳам аниқлик киритилган. Қўп вақтларда фанда ирсиятнинг ўзгарувчанлиги ҳақида фикр юритилади ва бу борада ақл бовар қилмайдиган ҳар қандай важлар тўкилади. Аммо ирсият сурункалидир. Бу

— Биҳишт умидида эрсанг, тоат-ибодат қил, дейдилар».

Мунший шаҳар кўчасида ўзича бахтиёр ва хурсанд юрган бир фаррош-ни зоҳидга қиёслаб, Темур Маликнинг, зоҳид улуг одамми, деганига: «Йўқ, саркарда, дўзахи! У иблис! У фақат жаннатга тушиш илинжида ётибди. У ватанидан, элидан, бола-чақасидан кечиб, узлатда жаннатни таъма қилиб ётибди. У ҳамма жиҳатдан дўзахи, фаррош жаннати», дейди.

Темур Малик образи ўхшашсиз ва бетакрор образдир. Унинг қўлидан келмайдиган иш йўқ. У Хўжандни таъмирлашда усталар қатори тер тўкиб ишлайди. Ватанидан жудо бўлганда Боғдогга бориб, бир неча йиллар мардикорлик қилган. Шунингдек, у ватанпарвар, инсонпарвар саркарда. Кишлоқларда юриб, оддий кишилар ҳаёти билан танишади. Кекса сарбоз Фахрийнинг уйига тушиб, меҳмон бўлади.

Шунингдек, Темур Малик—ҳоким: Ахсихат кўзғолонини қонли равишда босирган. Ҳокимни бетоб деб эшитиб уни қўргани кишлоқдан совға-салом билан келган Фахрийга ҳатто қиё боқмайди. Ҳокимнинг изидан ҳайрат билан қараб қолган Фахрийнинг вазиятини муаллиф шундай таърифлайди: «Унинг кўз олдига доимо барқарор турадиган «сермуриват», «дунёда энг яхши одам», «султонлар султони, шохлар шоҳи» Темур Малик бир лаҳзада жинлардай ғойиб бўлиб, абадий абад йўқолди».

Буюк шоир Муслихиддин Саъдий ҳаётнинг қирраларига қайралган одамгина одам ҳисобланади, деганлар. Ҳақиқатан ҳам Темур Малик барча машаққатларга бардошли.

Ракқоса Нигина образи орқали санъат соҳибларининг аянчли қора қисмати яратилган. «Мен қачонгача ҳукмдорлар дилхушлиги учун ўзимни бағишлайман? Бир қоронда ёки қосиб бўлса ҳам ўз эрим бўлишни истайман. Хўжанд ҳокими қўйни-қўнжимни тиллою гавҳарларга тўлдириб уч кун ишрат қилди. Менинг ҳам она бўлгим келади! Ҳеч чидай олмайман. Тинимсиз йиғлагим келади», деб зорланади Нигина энагасига.

Душман босқинидан сўнг ўзи билан ўзи бўлиб, Хоразм салтанатида эътиборсиз қолган Нигина Хўжанднинг душман томонидан олинганини эшитиб, Боғдогга қочади. Унинг хаёлида доимо Хўжанд, Темур Малик. Елғиз нияти Хўжандни озод қўриш.

Чингизхон Мовароуннахрга бостириб киргач, гуруҳлари билан у томонга ўтиб кетувчилар ҳам бўлади. Маҳмуд Ялович ва Аҳмад Ибн Мароз сингари сотқинлар душман билан азалдан тил бириктирганларнинг вакилларидир. Душман томонида жанг қилиб Хўжандда асир тушган сарбозлардан бири: «Буюк саркарда, ўлдирманг мени, юракдан сўзлаётирман. Чингизхон қўшинида тўркий уругдан суворийлар кўп. Маҳмуд Ялович кўп-ларни алдади», дейди. Асарда сотқинлар тақдири эътиборсиз қолдирилмаган. Аҳмад Ибн Мароз Муҳаммад Интизом одамлари томонидан кечаси бозорда осиб ўлдирилади.

Рукниддин қиёфасини чизиш билан муаллиф ёшларни доимо халқ билан бирга бўлишга, ватанпарварликка ундайди. Рукниддинни отаси сарбозликдан олиб келади. Хўжанднинг душман томонидан босиб олинишига дастлаб парво қилмайди. У Аҳмад Ибн Мароз соясида эркин юрган. Лекин мўғуллар севгилиси Зебони олиб кетганларидан кейин унинг кўзи очилади ва оқибатда виждон азобида қолиб ўзини-ўзи ўлдиради.

Чингизхон қўшинларининг сафи ҳам мустаҳкам эмас. Улар орасида қочоқлар кўп. Бу—татар Кучум фаолиятида ўз ифодасини топган.

«Хўжанд қалъаси»да рамзий маъно бор. Хўжанд қалъаси—Темур Малик. Асарни ўқиб ўзбек адабиётида яна бир шох асар майдонга келганига ўзимда қатъий ишонч ҳосил қилдим. Қўпгина романлар воқеаларининг жимжимадор баёнидан иборат. Аммо «Хўжанд қалъаси»нинг ҳар бир боби кишини бирор яхши фазилатга чорлайди.

Ортиқжон ЖУРАЕВ,
июнь, 1993 йил.

БОБОЙ,

МАМАШКА,

БРАТАН...

ИНСОН қутлуғ замин узра ташриф буюрган кундан бошлаб, то ота-она деган муқаддас номга мушарраф бўлгунга қадар падари-бузрукворлари ва волидаи муҳтарамаси бағрида яшайди. Жони-жигарлари, оға-инилари орасида ўсиб улғаяди. У дастлаб тили ширин гўдаклик чоғларида «ата, ана, ая, дада», дея эркаланиб ота-онасига талпинади. Зеро фақат инсонгагина берилган сўзлашувдек улуг неъматдан баҳраманд бўлган одам боласининг илк сўзи ҳам ота-онадир.

Аста-секин кунлар кетидан ойлари, йиллар ўтиб фарзанд улғайиб, азамат йигит, абжир киз бўлади ва йироқлардан «Онажон, саломатмисиз? Отажон ишлар билан чарчамайспизми? акажон, оилангиз билан тинчмисиз?...» каби ҳаяжонли мактублар ёзишади. Сўнгра уйланиш ёки турмуш қуриш, рўзгор, тирикчилик, умуман ҳаётини муаммолар етилади.

Хўш, кейин нима бўлади? Кейин кўпчилик фарзандлар бир хил аҳволга тушиб қолишади.

Бир қараганда кулгили ва кизик. Нима, фарзанд вояга етгач, уйли-жойли бўлгач ота-онасини бошқа бирор ном билан аташи керакми? Ота, она ёки дада, деб чақираверади-да, дерсиз. Тўғри, аслида шундай. Лекин, атрофимизга кулоқ солсак, бошқача манзара, бошқача ҳолатларни учратамиз.

Баъзан дурустгина зиёлинамо кишиларнинг суҳбатларига кулоқ солсангиз: — Бобойни санаторийга жўнатганмиз, мамашканинг мазаси йўқроқ, яхшиям браташканим доктор, — деган гапларни эшитиб ҳайрон бўласиз.

Кейинги йилларда «эсимизни таниб олгач», ота-онамизни юқоридагича номлайдиган бўлиб қолдик. Баъзан хурматсизлигимиз шу даражага борадики, ота-онамизнинг исми билан Жўра бова, Зайнаб мома қабилда ҳам айта-верамаз.

Боз устига оға-иниларга, ака-укаларга ҳам братан, катта, братишка, (касби-қори номи билан) уста, бухалтир, механик, шофёр, домла, мудир, чўпон, қассоб, бой ва ҳоказолар тарзида мурожаат қилинади. Бу атамалар билан ўзга кишилар мурожаат қилсалар-ку, ҳечқиси йўқ. Ўз туққанинг, туғишганиндан шундай номланишни эшитсанг... Бу қандай гап? Бу қандай хурмат? Бу қандай маданият? Ахир сувда чўқмас, ўтда ёнмас ўз қадриятларимиз қаёқда қолади?

Бизнинг аждодларимиз ота-онага ва оға-иниларига бундай хурматсиз муносабатда бўлишмаган-ку? Ҳатто ўзгаларга ота-оналари тўғрисида сўзлаганда ҳам «Падаримиз сал бетоб бўлиб қолдилар», «Волидамизни инимизникига юбордик» дея орқаворотдан ҳам хурмат кўргазганлар. Ҳозирчи? «Бобойни братникига обориб ташладим». «Мамашка қизникидан (синглимникидан ёки опамникидан эмас) кеча келди» каби такаббурона сўзлар билан ота-онамизга бўлган «меҳр ва хурматимизни» намойиш қиламиз.

Гуё ўзгалар олдига «қап-катта киши бўлиб» отам, онам десак кулги бўладигандек, бу сўзларни айтишга тортинамиз.

Лекин, нега ота-она фарзандини ҳаммиша ардоқлаб, азизлаб, ўғлим, кизим, баъзан ширин орзулар билан чирогим, деб чақириндан уялмайдилар-у, фарзандлар ота-она деган улуг номни тилга олишдан тортинадилар? Бу шунчаки уялишми ёки?..

Ҳайдарали НАФАСОВ,
Қашқадарё вилояти, Қасби тумани,
Ибн Сино номлидаги мактаб ўқитувчиси.

ланган. Ёзувчи буюк Хоразм давлатининг босқинчилар қадами остида янчилишини, салтанатнинг ички низоларини тасвирлайди. Менимча Хоразм давлатининг танҳо ҳукмдори Аълоиддин Муҳаммад шоҳ эмас, қарама-қарши фикрлар қуршовида қолган, ўз авлодининг доимо тахтга эга бўлишини истовчи, ўз-ўзини «Хотунлар худоси» деб атовчи Туркон хотун эди. Салтанатда унинг гапи гап, фармони ҳокон.

Темур Малик агар ғазабни қўзғалиб, афсонавий кушдек бир қанотини урса бутун Хўжанд музофотини остин-устун қилишга қодир Туркон хотундай «қўл остида, қўл борлигини» билгани сабабли Ойчечакнинг ишончли энагаси Бинафша бекани ранжитмасликка ҳаракат қилади, деб кўрсатади ёзувчи. Муҳаммад шоҳ ҳам ўз онаси Туркон хотунининг измидан чиқолмайди. Бу мўғул-татар босқинчиларига қарши кураш учун чиқарилган шошилиш ҳарбий кенгашида ўз ифодасини топган. Буюк саркарда, доношман ва жасур Шаҳобиддин Ҳавокий мўғулларга қарши жанг қилиш учун куч тўплаш лозимлигини олдинга суради. Вазири аъзам Низом ал Мулк Жалолиддин, Темур Малик ва бошқа саркардалар ҳам Шаҳобиддин Ҳавокий фикрида эдилар. Аммо Туркон хотун билан Муҳаммад шоҳ «ҳар бир қалъа душмандан ўзини-ўзи ҳимоя қилиш керак», деган фикрни илгари суришади ва натижада ҳар бир қалъага ўзини-ўзи ҳимоя қилиш топширилади.

Темур Маликнинг ташкилотчилик ва саркардалик қобилияти Туркон хотунининг эътиборидан четда қолмайди. У ўзининг яқин қариндошларидан бирининг қизи Ойчечакни бўлгуси Хўжанд ҳокимига беради. Бундан мақсад қобилиятли саркарда Темур Маликнинг хатти-ҳаракатларидан Ойчечак орқали хабардор бўлиб туриши эди. Ойчечак ва у билан бирга Хоразмдан кетган энагаси Бинафша биби ҳам махсус айдоқчи эди. Темур Маликнинг мўғуллар ҳужуми ҳавфига

қадимда ҳам фандарғалари томонидан исботланган. Шунини унутмаслик керакки, ирсиятнинг сурункалигига аҳамият бериш ҳаёт тараққиёти йўлида катта аҳамият касб этади. Ойчечак ҳақида уни яхши таниган сарбозлар «у қиётлик «емак» уруғидан, улардан вафодор хотун қиқмайди», дейишади. Хоразм шоҳ раққосаси Нигина Хўжанд вилоятининг Ворук кишлоғида истиқомат қилувчи ота-онасини кўриб қайтиши учун уч ой муддат билан йўлга чиқади. Хўжандда Нигинани Темур Малик ўз никоҳига олади. Ойчечак бундан хабар топиб, Темур Маликдан ўч олиш касдига тушади ва Ибраҳим Дулдаини ўзига чорлайди. Аммо Ибраҳим Дулдай ҳокимга садоқатини айтиб, Ойчечакдан ўзини тортади.

Барча ишдаги муваффақиятлар қални интизомдир. Спартак, Искандар Зулқарнайн, Чингизхон, Амир Темур ва бошқа буюк саркардалар қўшинида мустаҳкам интизом ўрнатиш билан жанглардан улкан ғалабаларга эришганлар. Муаллиф интизом масаласига жиддий эътиборни қаратган. Темур Малик сарбозлари ўртасида мустаҳкам интизом ўрнатилиши билан уларнинг хушёрлигига жиддий эътибор беради. Шахсий бойлик орттириш йўлида Ватанини сотган икки сотқин омма ўртасида қатл этилади.

Романда ҳар бир сўз маҳорат билан жойига қўйилганки, ўз кўринишидан ташқари яна янги мазмун кашф этади. Фикримизнинг исботи учун қуйидаги парчани келтириш ки-фоядир.

— «Э зоҳид, марҳамат қилиб, бизга баён этгил, не сабабли, тарки дунё этиб, бу мағорани ватан қилдинг?»

— Яратганининг қулиман, — деди зоҳид чўчиб ялинчаклик билан, — беш кунлик умримни ўзига бағишлаб, тоат-ибодат билан ўтказаман.

— Э зоҳид, бу йўлдан ихтиёр этганинда неча ёшда эдинг? — суради мунший.

— Ингирма ёшда эдим.

— Қандай сабаб бу йўлга тортиди?

АДИБЛАР ҲАЁТИДАГИ ҲАНГОМАЛАР

БИР ПИЁЛА МУСАЛЛАС

Мавлон Икром вилоят газетасида адабий ходим бўлиб ишларди. Тушдан кейин уни бош мухаррир Аҳмад Исмоилов йўқлаб қолди.

Аҳмад аканинг хонасида ерга тўшалган гилам катталиқ қилиб, бир қариччаси эшик тагида буклоғдиқ турарди. Шунинг учун хонага кириб келган киши гиламни кўрмаслиги ва

бир бор кокилиши табиий эди. Бундай ҳолат Бош мухаррир ҳузурига отилиб қирган Мавлон Икромда ҳам рўй берди. Зўр-базўр ўзини ўнглаб олган Мавлон ака мухаррир олдида қўлни кўксига қўйиб узр сўради:

— Аҳмад ака, кечирасиз. Мендан бир аҳмоқлик ўтди. Энди такрорланмайди. Пешинда Мирзиёд билан тўйга борган эдик. Ош олдида ҳеч қўймай зўрлаб бир пиёла мусаллас ичирганди. Биласиз, ичимлик менга ёқмайди, начора, тўйчилик экан, кўзим қиймасдан ичиб юборибман. Шунинг учун мени маъзур тутгайсиз!

Ўз ходимининг ҳалол ва соддалигидан мийиғида қулиб турган Аҳмад Исмоилов:

— Майли, Мавлонжон! Айбингизни кечирдим. Бугунча сизга руҳсат бориб уйингизда дам олақолинг! — деб руҳсат бериб юбора қолди.

* * *

ЯХШИЛИК ИСТАГИ

Агар дунёда ўнта камсукум бўлса, уларнинг ичида болаларга ҳос табиатли, ажойиб шоир Толиб Йўлдош боғ бўлади. Агар бу рақам иккитагина бўлса ҳам унинг биттаси — шу шоир.

Шоирнинг фалсафий мушоҳадалари жуда кенг. Халқ тилини, дилини урф-одатларини жуда яхши билади. Ҳар гапида халқнинг чиройли мақол ва маталларини ишлатиб, чертиб-чертиб гапирди. Шунингдек, ҳазил-ҳузулларни ҳам дўндиради.

Бу воқеа Фафур Гулом номли нашриётда ишлаб юрган йилларимиз бўлиб ўтган. Толиб Йўлдошнинг янги бир шеърини тўпламига мухаррирлик қилиш Москвадаги адабиёт олий билимгоҳини янгигина тугатиб келган шоир Сайёр зиммасида эди. Қитоб ўқилиб, нашрга тайёрланаётган пайтда Толиб Йўлдош хонамизга кириб келди. Сайёр ака хали ишга келмаганлиги учун Толиб Йўлдош менга юзланиб деди:

— Окоси, Сайёр Москвада ўқиган, талаби қучли. Менинг китобимни йўқ қилиб ташламайдими? — деди хавотирланиб.

— Йўқ, — деб жавоб бердим. — Ундай эмас. Яхши шеърларни ким йўқ қила оларди. Бунинг устига Сайёр аканинг Сизга ҳурмати катта.

Толиб ака мамнун жилмайиб, кўзларини тўсиб турган қуюқ қошларини учириб қўйди.

— Бўлмасам, гап бундоқ, ука, Сайёрга айтиб қўй, тўй-пўйдами, ўтиришлардама мабодо ичиб қўйиб, хушёрхонага тушиб қолса, Чилонзор туманига олиб боришни илтимос қилсин. Бошлиғи яқин танишим, ўзим олиб чиқиб кетаман. Яхшиликка мен ҳам яхшилик қилишим керак-да! Мен қаҳ-қаҳ уриб қулиб юбордим.

— Толиб ака, Сайёр ака умуман ичмайди! — дедим унга.

Шоир бўш келмади:

— Бир амаллаб ичирамиз. Хушёрхонага туширамиз. Сўнг ундан ўзим олиб чиқиб кетишга интиламан. Ана ўшанда яхшилигимни билади, кейин мени ҳеч унутмайдиган бўлади.

Толиб Йўлдошнинг бу гаплари чинми ёки ҳазилми — била олмай унга узок тикилиб қолдим...

ТўЛҚИН.

Ким мен билан баҳслашади?
Даврон Аҳмад олган сурат.

БИЛАСИЗМИ!..

ТОМАС Альва Эдисонни электр лампочка кашф этишга илк бор нима мажбур қил-

ди экан, деб ўйларсиз?
Кунларнинг бирида вақтида ҳақ тўланмагани учун газ компанияси унинг устахонасига газ беришни тўхтатиб қўйди. Ана шу воқеа ҳақида олим шундай ёзади: «У пайтда мен шерифга кунига беш

доллар тўлардим, нима бўлса ҳам менинг мўъжазгина устахонамни ёпиб қўймасликлари чорасини қилар эдим. Газни тўхтатиб қўйишди. Шунда электр қувватига алоқадор барча адабиётларни титқилай бошладим. Мақ-

садим газ ўрнида электр қуввати ёрдамида ёритиш мумкинми, йўқми? — билмоқчи эдим. Охири мақсадимга эришдим. Лампочка ижод этиб, газчиларни танг қолдирдим».

Жавоби тайёр

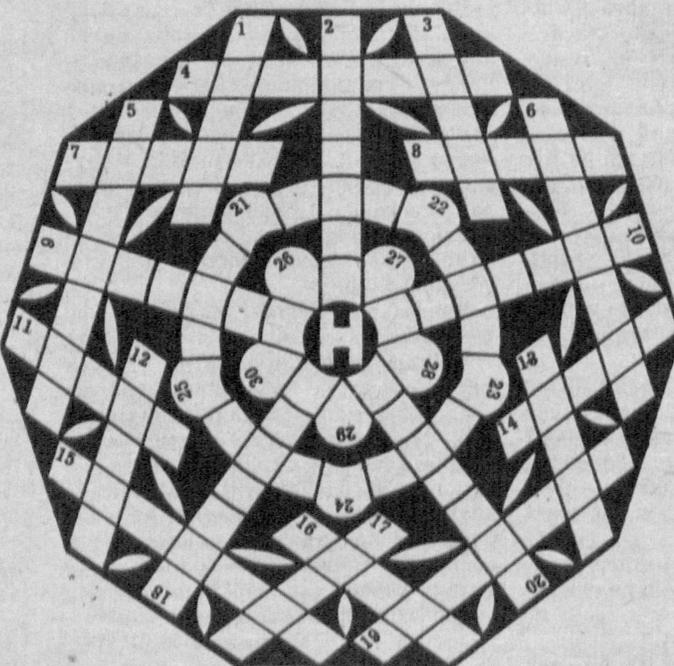
Бир йигит кўз остига олиб юрган қўхликкина қизга деди:
— Биласизми, кўпдан бери сирли гапни айтмоқчи бўлиб юраман-у ийманиб, айтолмаяман-да.
— Менам буни сезиб юрибман, — унга жавобан қиз кулимсиради. — Айтаверинг гапингизни. Қайтарадиган жавобим аллақачон тайёр!

Гуноҳ учун...

Гуноҳни ювиш учун нима қилиш кераклигини билмоқчи бўлиб мулланинг олдида борган ўғри ўзини тийиб туролмай соатини ўғирлаб қўйди. Кейин унга арз-ҳолини тўкиб солди.
— Айтчи, бўғам, қанақа гуноҳларинг бор? — дея сўради мулла ундан.
— Яхши бир одамнинг соатини ўғирлаб қўйдим, хоҳласангиз сизга беришим мумкин.
— Йўқ, керак эмас. Уни кимдан ўғирлаган бўлсанг, ўшанинг ўзига қайтариб бер!
— Уша одам соатни қайтариб олгиси келмасачи?
— Унда соатни ўзингда қолдиргинда, қилган гуноҳинг учун қайғураверма, бўғам, чунки у кўпдан бери юришидан қолган соат.

ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

Азиз муштарий! Шақлга марказ томон ёзиладиган сўзлар «Н» ҳарфи билан тугайди.
Энига: 4. Буғ билан пиширилган таом. 7. Кимёвий мода, кўкимтир — кул ранг оғир металл. 8. Осмоннинг қуйи қатламида юзага келадиган сув зарралари, ёғин. 11. Сув олиш мақсадига қазилган манба. 14. Уриб чалинадиган миллий мусика асбоби. 15. Ўзбекистон халқ ёзувчиси,

«Икки эшик ораси» романи муаллифи. 19. Тропик Африка қўллари ва улар атрофида тарқалган йирик хайвон.
Бўйига: 1. Тигли қурол. 3. Дурадгорлик асбоби. 5. Овчи ит тури. 6. Рассом асари тури, кўзга ташланиб турган кўриниш тасвир. 12. Еввойи, отлар уруғига мансуб камёб чўл жонивори. 13. Қадимда қўлланилган ёзув анжони. 16. Хитойдаги ер қуррасида энг катта ва баланд тоғлик. 17. Тошкент вилоятидаги шаҳар.
Марказ томон: 2. Атомнинг манфий электр зарядига эга бўлган зарраси. 9. Жанубий Осиёдаги давлат. 10. XIV аср биринчи ярмида Олтин Ўрдада мўғуллар асос солган феодал давлати хони. 18. Тумшуги узун мушқусимон йирткич. 20. Ғаллани янчиб ун ишлаб чиқарувчи корхона.
Айланалар бўйича: 21. Шарият ва дин қонун-қондалари асосида чиқарилган буйрук, кўрсатма. 22. Сув ташишда фойдаланиладиган асбоб. 23. Суюқ таом тури. 24. Нил дарёси бўйидаги бандаргоҳ, шаҳар. 25. Ўзбекистондаги биринчи табақа футбол жамоаси. 26. Хўл мева. 27. Фойдали қазилма тоғ саноати корхонаси. 28. Шаҳ ёки нарасага қўйилган от, ном. 29. Рангли металл. 30. Микдор, санок, сўзи маънодоши.

Тузувчи: Фозилжон ОРИПОВ.

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 26 ИЮНЬ СЕНИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН МУАММОМАНИНГ ЖАВОБИ

Очқич: 1. Арслонбоб. 2. Навоий. 3. Ҳадис. 4. Бухоро. 5. Қаъба. 6. Ясси. 7. Хаж. 8. Мерос. 9. Сўз.
Ҳикмат: Одамида зарра маъно бўлмаса, Сен ани одам кўруб, одам дема.

Ҳожа Аҳмад ЯССАВИЙ.

ИЮЛЬ

19 ДУШАНБА

● ҶЗТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун...» Ахборот кўрсатувлари.
18.10 «Ипак йўли». Жумҳурият кўғирчок театрининг спектакли.
18.55 «Хусусийлаштириш — давр талаби».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Сополда акс этган жилонлар». Телефильм.
20.10 Оқшом эртақлари.
20.25 Чолғу куйларидан концерт.

20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Мустақиллик ва ижтимоий муҳофаза». Жиззах вилояти меҳнаткашлари билан учрашув.
22.20 «Ракслар жозибаси». Дилором Шукуржонова.
23.00 «Мулоҳаза». «Нодирабегим» — Ҳамза номли театр сахнасида.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ҶЗТВ II

18.30 «Ассалому алайкум» (такрор.).
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Миришкорлар».
20.30 «Бизнинг суҳбат».
21.00 «Билиб қўйган яхши».
21.20 «Қотил бунинг ўзи». Ба-

дий фильм.
Телетомошабинлар диққатига! Профилактика муносабати билан душанба, 19 июль куни «Орбита IV» кўрсатувлари соат 16.50 дан «Дубль IV» кўрсатувлари соат 17.00 дан бошлаб, намоёниш этилади.

● «ОРБИТА IV»

16.50 «Иш».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20, 20.20, 23.35 — Кўрсатувлар тартиби.
17.30 «Майя арисси». Кўп серияли мультфильм.
17.55 «Нон-туз».
18.30 «Икболи кулганда».
19.10 «Липецк аномалияси — ҳамжиҳатликнинг изланиши».
19.40 Хайрли тун, кичкинтой-

лар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Мен сўз кудратини билман...» В. В. Маяковский туғилган куннинг 100 йиллигига.
21.15 «Спорт уик-энди».
«Янги студия» таништиради:
21.30 «Бомонд».
22.00 «Таржимаи ҳол».
22.30 «Мегамикс».
22.50 «Мен».
23.00 Янгиликлар.
23.40 Халқаро профессионал баскетбол лигаси I-чемпионати-нинг финал матчи. «Спартак» (Санкт-Петербург) — «Жальгирис» (Каунас).

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СИ
16.30 «Россия бизнес».
17.00—19.00

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СИ
19.00 «Американинг ёввойи табиати». Кўп серияли телефильм премьераси.
19.30 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради.
«Радиоактив ёгин». Бадий фильм. «Криминал ходисалар» туркумидан (АҚШ).
20.25 «Джентльмен-шоу».
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 Спорт кўрсатуви.
21.35 «Кириш ҳовли томондан».
22.20 «Экспомарказ» таништиради.
22.25 «Кутқариш хизмати 911».
23.20 Волейбол бўйича жаҳон лигаси биринчилиги. Россия — Япония.

20 СЕШАНБА

● ҶЗТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
6.40 «Соғлом бўлай десангиз».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ёшлар куйлаганда».
7.50 Мутахассис маслаҳати.
8.00 «Билиб қўйган яхши».
8.20 «Сехрли сандик». Мультфильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...»
9.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
9.30 «Абитуриент-93».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун...». Ахборот кўрсатувлари.
18.10 «Кичкинтой» студияси. «Дано бобо даврасида».
18.40 «Усто Салимжон». Телефильм.
18.55 «Бунёдкор».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё воқеалари».
20.10 Оқшом эртақлари.
20.25 София Сафтарова куй-

лайди.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Ислохот ҳақида суҳбатлар».
21.40 «Шаҳар бедарвоза эмас...» Бевосита мулоқот.
22.40 ҶЗТВ хазинасидан. Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. I-қисм.
● ҶЗТВ II
18.30 «Уолт Дисней таништи-ради...» Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Гиламлар тавсифи». Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
19.50 «Офтоб чикди оламга».
20.15 «Муסיкали меҳмонхона».
20.55 «Алоқалар ва шартнома-лар».
21.25 «02» тўлкинида.
21.45 Эълонлар.
21.50 «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильм.
8.30 «Инсон ва қонун».
9.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм

премьераси.
9.50 «Олий ҳиссиёт». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм. 5-серия.
10.20 «Финист балалайка» рус халқ чолғу ансамблининг концерти.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.
11.20 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Таниш нотанишлар» кўрсатуви таништи-ради.
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Ишбилармон кишилар хабарномаси».
14.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Майя арисси». Кўп серияли мультфильм.
15.40 «Апри Матисс». Хужжат-ли фильм премьераси.
16.10 «Янги номлар».
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Дунё томон-лари» кўрсатуви таништиради.
17.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.

18.45 «Мулқдор алифбоси».
18.55 «Мавзур».
19.40 Хайрли тун, кичкинтой-лар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Севги алифбоси». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 14-серия.
20.55 «Матбуот-экспресс».
21.05 «Мосфильм»нинг 70 йил-лигига. «Дворянлар уяси». Бадий фильм (1969 й.).
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Видеодром».
00.10 «Рок-н-ролл Тв».
00.55 «Олий ҳиссиёт». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм. 5-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СИ
7.25 Телевизион меҳнат бир-жаси.
7.30 «Ишбилармон кишининг даври».
8.00 «Кириш ҳовли томондан».
8.45 «Танаффус». Вика Циганова куйлайди.
11.00 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 193-серия.
11.50 «Сиз яратган боғ».
12.20 «Бир санъаткор театри».

Л. Соломаткин.
12.40 «Дехқонларга тааллуқли масала».
13.00 «Муסיкий фейерверк».
13.25 Кундузги сеанс. «Булбул». Бадий фильм.
14.45 Мультфильм-пулти.
15.00 «Ҳақиқатни асровчилар».
15.30 Янгиликлар.
15.45 «Рост» студияси. «Ким-нинг томони?»
16.15 Трансросэфир. «Поволжье».
* * *

17.00—19.05

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СИ
19.05 «Миллий сиёсат хроника-си».
19.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм премьераси. 194-серия.
20.10 «Сизнинг ҳуқуқингиз».
20.25 Джаз куйларидан концерт.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 Спорт кўрсатуви.
21.35 «Асил ҳолича».
22.30 «Аз, есм». «Пушкин кўча-си, 10».

21 ЧОРШАНБА

● ҶЗТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...»
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Лирик концерт.
7.50 «Сергайрат кампир». Мультфильм.
8.00 «Дунё воқеалари».
8.15 «Куй ва соз соҳиби». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...»
9.00 Араб тили.
9.30 «Ёшлик» студияси. «Тезамкорлик сирлари».
10.10 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун...». Ахборот кўрсатувлари.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Ғазалхон ёшлигим».
18.55 «Чорвадор».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Сахро тимсоҳи». Телефильм.

20.10 Оқшом эртақлари.
20.25 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Маҳмуджон Муҳамедов.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Ватанни севмоқ иймондандир...»
22.20 Республика газеталарининг шарҳи.
22.30 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 2-қисм.
● ҶЗТВ II
18.30 «Кувноқ жилонлар».
19.10 «Спринт».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Тошкент: шаҳар юмуш-лари».
20.50 «Дебют».
21.10 «Уч плюс икки». Бадий фильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
9.10 «Савдо кўприги».
9.4 Болалар телевидениеси

уюшмаси. «Юлдуз бўлишни ис-тайман» кўрсатуви таништи-ради.
10.20 «Севги алифбоси». Кўп серияли телевизион бадий фильм. 14-серия.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс:

11.20 «Келажакдан келган меҳмон». Беш серияли телевизион бадий фильм. 4-серия.
12.25 «Героин йўли». Кўп серияли телевизион бадий фильм. 4-серия.
13.15 Догистон халқлари куй ва оханглари.
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Майя арисси». Кўп серияли мультфильм.
16.05 Епископ Василий (Родзьянко) билан суҳбатлар. 12-кўрсатув.
16.20 «Парвоздаги уй». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Таниш нотанишлар» кўрсатуви таништи-ради.
17.55 «Оддий Мария». Кўп се-

рияли телевизион бадий фильм премьераси.
18.45 «Миниатюра».
19.00 «ТВ-версия».
19.40 Хайрли тун, кичкинтой-лар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Севги алифбоси». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 15-серия.
20.55 «Око» студияси «Уруш тугагунча тўқиз йил...» хужжатли фильм премьерасини таништи-ради. I ва 2-фильмлар.
22.00 «Матбуот-экспресс».
22.10 Футбол. Россия чемпио-нати. «Динамо» (Москва) — «КАМАЗ». «Динамо» Марказий стадионидан кўрсатилади. Танаф-фус пайтида (23.00) — Янгилик-лар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СИ
7.25 Телевизион меҳнат бир-жаси.
7.30 «Ишбилармон кишилар даври».
8.00 Христианлар учун кўрсатув.
8.30 «Асил ҳолича».
9.25 «Авангарддан бизнинг кун-ларгача».
10.00 «Параллеллар».
10.15 «Мутлақо маҳфий».
11.10 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий

телефильм. 194-серия.
12.00 «Ҳақиқатни асровчилар».
12.30 «Танаффус». Игорь Саруханов куйлайди.
12.40 «Дехқонларга тааллуқли масала».
13.05 Кундузги сеанс. «Иссиқ-қўлнинг алвон лолалари». Бадий фильм.
14.40 «Мансаб алифбоси».
14.55 «Сигнал».
15.10 Янгиликлар.
15.25 «Васильевская кўчаси, 13». С. Эйзенштейн номидаги танлов якуллари.
16.30 «Икки кишилик куй».
17.00—19.40

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СИ
19.40 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм премьераси. 195-се-рия.
20.30 «Келинг, аниқлаб олай-лик».
20.45 Криминал хабарлар эк-рани.
20.55 «Экспомарказ» таништи-ради.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юлдузлар билан суҳ-батда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.30 «Ўз-ўзига режиссёр».
22.00 «Нота бене» студияси.
23.00 «Кюша хузурда».
23.30 Баскетбол шарҳи.

22 ПАЙШАНБА

● ҶЗТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...»
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Тамарахонимнинг уй-музейида муסיкий учрашувлар».
7.50 Мутахассис маслаҳати.
8.00 «Кувноқ болалар».
8.20 «Сеними, шошмай тур!».
Мультфильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти

(рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...»
9.00 «Ёшлик» студияси. «Истеб-лодларни излаймиз».
9.40 «Абитуриент-93».
10.10 «Кишлоқ стадионларида».
10.40 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун...» Ахборот кўрсатувлари.
18.10 «Фидойи аёллар».
18.35 «Этюд». Манзарали фильм.

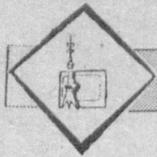
18.50 «Иқтисодий ислохот муаммолари».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бахтли онлар». «Ўзбек-телефильм» премьераси.
20.10 Оқшом эртақлари.
20.25 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 Алишер Навоий. «Лайли ва Мажнун». Видеофильм. 3-қисм.
23.00 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Бадий фильм.

● ҶЗТВ II

18.30 Болалар учун. «Табас-сум».
19.00 «Илҳомбахш хиёбонлар». Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Муסיкий дақиқалар».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.15 «Тошкент оқшомлари».
21.30 «Матбуот саҳифаларида».
21.40 «Пульс». Хабарлар.
21.55 Эълонлар.
22.00 «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 20.20 — Кўрсатув-лар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Тинглай, томоша қи-линг...»
8.40 «Оддий Мария». Кўп се-рияли телевизион бадий фильм премьераси.
9.25 «Қўланка ҳаётдан бир неча саҳифалар».

9.40 «Хайвонот оламида» (сурдо таржимаси билан).
10.20 «Севги алифбоси». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 15-серия.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгилıklar.
Кундузги киноэкспресс:
11.20 «Келажакдан келган мекон». Беш серияли телевизион бадий фильм. 5-серия.
12.25 «Героин йўли». Кўп серияли телевизион бадий фильм. 5-серия.
13.15 Мультфильм.
13.35 «Париж узра Пермь ва Москва орқали парвоз қилиб».
14.00 Янгилıklar (сурдо таржимаси билан).

14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм.
15.40 Епископ Василий (Родзянко) билан суҳбатлар. 13-кўрсатуви.
15.55 «Истеъдодлар ва мухлислар».
16.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 «Одий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
18.45 «Кинопанорама».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгилıklar.
20.25 «Оқо» студияси «Уруш

тугагунча тўққиз йил...» хужжатли фильм премьерасини таништиради. 3 ва 4-фильмлар.
21.25 «Театр романи: охири шох».
22.30 «Юрмала-93». Оммабоп куйлар халқаро танлови.
01.05 «Матбуот-экспресс».
● **«ДУБЛЬ IV»**
7.25 Телевизион меҳнат биржаси.
7.30 «Ишбилармон кишилар даври».
8.00 Джаз куйларидан концерт.
8.30 Тонги концерт. «Тодес» балет-шоуси.
8.45 «Нота бене» студияси.
9.40 «К-2» таништиради. «САС»

устахонаси. А. Кайдановский ҳамда унинг «Бог» ва «Иона» фильмлари.
11.45 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 195-серия.
12.35 Ишдан бўш пайтингизда. «Иш устасидан кўрқадим».
12.50 «Дехқонларга тааллуқли масала».
13.10 «Бу кўхна ленталар».
13.40 «М-трест».
13.55 Трансросэфир.
14.45 «Тилла шпора».
15.15 «Русча ташриф».
15.45 Янгилıklar.
16.00 «Рост» студияси. «Космос сабоқлари», «Диккат, болалар».
16.30 «Уруш ва тинчлик».

17.00—19.35
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.35 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли телевизион бадий телефильм премьераси. 196-серия.
20.25 «Хроно». Авто ва мото-спорт оламида.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.35 Криминал хабарлар экрани.
21.45 Тунги сеанс. «Бу ерда бегоналар юрмайдим». Бадий фильм.
23.15 «Каунтдаун».

23 ЖУМА

● **ЎЗТВ I**

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...»
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Севги тароналари».
7.50 Мутахассис маслаҳати.
8.00 «Ажойиб саргузашт». Мультфильм.
8.15 «Кувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...»
9.00 «ГАИ инспектори». Бадий фильм.
10.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилıkları (АҚШ).
18.00 «Бугун...» Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Тўй тўйдек бўлсин...»
18.40 «Сўх дарёси бўйлаб». Телефильм.
18.55 «Ишбилармон фермерлар».

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Ёлонлар.
19.55 «Дунё воқеалари».
20.10 Окшом эртақлари.
20.25 «Навийхонлик».
20.55 Ёлонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Жиноят жазосиз қолмайди». Уюшган жиноятчиликка қарши кураш. Бевосита мулоқот.
22.30 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Ориф Алимахсумов.

● **ЎЗТВ II**
17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ
● **«ОРБИТА IV»**
5.00 Янгилıklar.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгилıklar.
8.20 «Май ойидаги қор». Болалар учун телевизион бадий фильм.
9.30 «Олеся ва компания».
10.00 «Саёхатчилар клуби»
10.50 «Матбуот-экспресс».

11.00 Янгилıklar.
11.20 «Америка М. Таратута билан».
11.50 «Героин йўли». Кўп серияли телевизион бадий фильм. 6-серия.
12.40 «Турмуш иқир-чикирлари». Бадий телесериал. 5 ва 6-сериялар.
13.40 Мультфильм.
17.20 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Биз яшашни хоҳлаймиз» кўрсатувини таништиради.
17.45 «Инсон ва қонун».
18.15 «Америка М. Таратута билан».
18.45 «Мўъжизалар майдони».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгилıklar.
20.25 «Хафтанинг машхур кишиси».
20.40 «Детективлар клуби»да. «Суини». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 4-серия.

21.35 «Матбуот-экспресс».
«ВИД» таништиради.
21.50 «Обоз» майдончаси. Валерий концерти.
22.50 «Авто-шоу».
23.00 Янгилıklar.
23.40 «Юрмала-93» оммабоп куйлар халқаро танлови.
● **«ДУБЛЬ IV»**
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.25 Телевизион меҳнат биржаси.
7.30 «Ишбилармон кишилар даври».
8.00 «Буддага ишонаман». Хужжатли фильм премьераси.
8.50 «Параллеллар».
9.05 «Околесица» кабареси.
10.00 «Новосибирск. Биринчи аср». Шаҳар юбилейига.
12.00 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 196-серия.
12.50 «Дехқонларга тааллуқли масала».
13.15 «Ўз-ўзига режиссёр».
13.45 Мультфильм.

13.55 «Оқ қарға».
14.40 Жума кунлари Дисней. «Яшаш учун пойга». Бадий фильм.
15.30 «Телебиржа».
16.00 Янгилıklar.
16.20 «Рост» студияси. «Эски тегиримон».
17.00—19.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.20 «Бошланмаган уруш тарихи».
19.30 Биз севган комедиялар. «Афюня». Бадий фильм.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.30 «К-2» таништиради. «Миллий хоккей лигасидаги бизнес одам».
22.25 «Славян бозори» II халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилиши. Витебск шаҳридан кўрсатилади.
00.35 «Осойишталик № 9».

24 ШАНБА

● **ЎЗТВ I**

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...»
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Рақслар гулдастаси».
7.50 Шифокорлар маслаҳати.
8.00 Дунё воқеалари.
8.15 «Ғаройиб саёхат». Мультфильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
9.00 «Зангори қўлтиқ» капитани. Бадий фильм.
10.00 «Алифбо сабоқлари».
10.25 «Ёш спортчилар мактаби».
10.30 Спорт хабарномаси.
10.45 «Қизил Яримой шўъласи».
11.45 Бухоро вилоти, Когон тумани «Гўзал» халқ ансамблининг концерти.
12.25 «Ёз неъматлари — эл дастурхонига».
12.45 «Тадқиқот ва ҳамкорлик».
13.25 «Кишлоқ ҳаёти».
13.50 Концерт.

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Кўшигим, жон кўшигим».
18.45 «Ўзингни эр билсанг...»
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Республика газеталарининг шарҳи.
20.00 «Баҳор». «Ўзбектеlevision» премьераси.
20.10 Окшом эртақлари.
20.25 «Хордик». Дам олиш дастури.
21.00 «Туркистон» ахбороти.
21.30 Ўқтам Аҳмедов куйлайди.
22.05 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан. «Олтин остана». Публицистик кўрсатув.
23.25 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● **ЎЗТВ II**
17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ
● **«ОРБИТА IV»**
5.50 Эрталабки гимнастика.
6.00 «Матбуот-экспресс».
6.10 Ишбилармон кишининг шанба тонги.

6.55 Янгилıklar.
7.35 «Спорт-имконият».
8.05 «Марафон-15» таништиради.
8.30 «Эльдорадо».
9.00 Шанба кунги дастхат.
9.30 Мусаввир Мария Ломакина ҳақида кўрсатув.
9.45 «Авиакосмик салон».
10.00 «Мусликий дўкон».
10.30 «Биз МЭИданмиз».
11.30 «Ҳокимият сиймоси».
11.45 «Мухофаза ёрлиғи».
12.15 «Эпкин ёзувлар» ёки Соня билан Американи излаб саёхат».
12.40 «Мана шунақа кино...» В. Ежов. Ёзувчи ва кинодраматург. 1-кўрсатув.
13.15 «Миниатюра».
13.30 «Княз Шарқдан келадими?» С. Алексеевнинг Осиё туркуми.
14.00 Янгилıklar.
14.25 «Шаҳзода ва Сув париси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
15.10 «Пул ва сиёсат».
15.40 Театр учрашувлари. «Бу йўлларни биз асло унутмаймиз...»
16.40 «Ультраси». Спорт кўрсатуви.

17.20 «Модалар афсунгари».
17.50 «Бахтли тасодиф».
18.50 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Хьюстон рицарлари». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 4-фильм.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Ёлонлар.
20.00 Янгилıklar.
20.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Зангори ва кулранг». Телевизион бадий фильм премьераси. 4-серия.
21.20 «Бир боқишда муҳаббат».
22.00 «Юрмала-93» оммабоп куйлар халқаро танлови. Танафус пайтида (23.00) — Янгилıklar.
00.35 «Матбуот-экспресс».
● **«ДУБЛЬ IV»**
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.25 «Оламга ўз нигоҳи билан қараш».
7.55 «Чашмалар», «Қайтиш».
8.25 «Рост» студияси. «Биринчи тайм», «Бизнинг «Аралаш».
8.55 «Ҳали англамаган қонот».

9.25 «Пилигрим». Россия саёхатлар бюроси.
10.10 Бир санъаткор театри. К. Сомов.
10.30 «Кузирхоним».
11.00—13.20
«ЎЗБЕКИСТОН» ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
13.20 Хонаки экран. «Менинг укам». Бадий фильм.
15.00—17.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
17.20 «Чегарасиз футбол».
18.15 «Ҳар бир кун байрам».
18.25 «Бола тилидан».
18.55 «Кўздан ғойиб бўлаётган манзара». Лев Аннинский кўрсатуви.
19.40 «Маъқуллаимиз». Ёзувчи М. Мишин бенефиси.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 «Репортёр».
21.40 «Юлдузлар ёғилганда».
22.40 Тунги сеанс. «Соғлом момақалдиорда кўринади». Бадий фильм (АҚШ).

25 ЯКШАНБА

● **ЎЗТВ I**

7.00 «Ассалому алайкум».
8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 Болалар учун. «Тонги салом».
9.00 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм (Ҳиндистон). 25—26-сериялар.
10.30 Инглиз тили.
11.00 Болалар учун. «Цирк! Цирк! Цирк!»
11.45 «Истеъдод-93».
12.45 «Ғалла — ризқ-рўзимиз».
13.15 «Ватанпарвар».
13.45 «Жамоат ташкилотларида».
14.15 «Ёшлик» студияси. «Орзулари ойдин».

лида).
20.00 «Ойнаи жаҳонда».
20.15 «Хотира». Музаияна Алави.
21.00 «Хафтанома».
21.40 «Якшанба окшомида». Мусликий кўрсатув.
22.30 «Самолёт қайтарилди». Бадий фильм.

● **ЎЗТВ II**
7.00—12.00
17.00—23.30
АШГАБАТ КЎРСАТАДИ
● **«ОРБИТА IV»**
5.45 Эрталабки гимнастика.
5.55 «Рухни чиқатириш».
6.55 Янгилıklar.
7.30 «Авто-шоу».
7.40 «Технодром».
7.50 Мультфильм.
8.00 «Марказ».
8.30 «Эрта сахарлаб». «Денвер — динозаврларнинг энг сўнгиси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
9.00 «Ҳамма уйдалигида».
9.30 «Спортлот» тиражи.
9.45 «Тонг юлдузи».
10.35 «Ҳарбий ревью».
11.05 «Соло».
11.30 «Пи» белгиси билан.
12.20 «Янги авлод танлайди».
«КТВ-1» ҳамда «Франс интер-

националь» канали таништиради.
13.00 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
13.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли хужжатли фильм премьераси.
14.00 Янгилıklar.
14.20 Мультфильм.
14.30 «Саёхатчилар клуби».
15.25 «Хунарли хор бўлмайди».
15.30 Мультфильмлар премьераси «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина оловчилар».
16.20 Эфирда бевосита мулоқот.
17.05 «Панорама». Хафталик халқаро кўрсатув.
17.45 Янгилıklar (сурдо таржимаси билан).
18.05 XVIII Москва халқаро кинофестивали. «Яқунлар. Мулоҳазалар...»
19.05 «КВН-93». МДХ ва Исроил терма командалари ўртасида халқаро ўртоқлик учрашуви.
20.55 Ёлонлар.
21.00 «Яқунлар».
21.50 «Эндиликда». Диний кўрсатув.
23.00 Янгилıklar.
23.20 «Юрмала-93» оммабоп куйлар халқаро танлови.
01.20 Футбол. Россия чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Уралмаш». 2-тайм.

● **«ДУБЛЬ IV»**
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.25 «Хайрли тонги»
7.55 «Анна Павлова». Хужжатли фильм.
8.20 Миллий баскетбол уюшмасининг энг яхши ўйинлари.
9.10 «Қарама-қаршиликлар».
9.50 «Рост» студияси. «Телеимконият».
10.20 «Ати-бати...»
10.50 Кипрас Мажейка. Жанубий Африкадан репортажлар.
11.20 «Хусусий коллекция».
12.20 «Дехқонларга тааллуқли масала».
12.20—15.00
«ЎЗБЕКИСТОН» ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

15.00 Россия телевидениесининг сара асарлари. «Оқ қарға».
15.55 Жаҳоннинг буюк цирклари.
17.00—19.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.25 «Мен яхши кўрмайман...» Владимир Висоцкий ҳақида хужжатли фильм.
20.30 Эс-Эн-Си клуби таништиради. «Сариқ сувости кемаси».
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.30 Такрорий фильмлар кинотеатри. «Июлда ёққан ёмғир». Бадий фильм (1966 й.).
23.15 «А» программаси.

«Тошкентдан гапирмиш ва кўрсатамиш»дан олинди.

Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси кенгаши Урта Осиё темир йўли ходимлари ва транспорт қурувчилари қасаба уюшмаси кўмитасининг раиси Асқар Аъзамович Абдуллаевга отаси **Аъзам АБДУЛЛАЕВИНИНГ** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

АБДУЛЛА КОДИРИЙ асарлари инкилобдан кейинги дастлабки йиллардаёқ М. Сўфизода, Хамза, С. Айний, Фитрат ва Чўлпон асарлари каби факат Ўрта Осиё халқлари орасидагина эмас, ички ва марказий Россия, Қрим, Кавказ орти ва Волга бўйи халқлари, ҳатто айримлари шарқий Туркистон, Эрон, Афғонистон, Туркия, Олмония каби хорижий мамлакатлар ўқувчилари орасида ҳам тарқала бошлади.

20-йилларнинг охирилари ва 30-йилларнинг бошларига келиб улар ўрта-сида айниқса, Абдулла Қодирий асарлари кенг машҳур бўла бошлади. Абдулла Қодирий роман ва ҳажвий асарлари қардош рус, татар, озарбайжон, уйғур, маҳаллий яхуди, тожик таржимон ва адабиётшуносларнинг диққатларини тобора кўпроқ торта бошлади. Шу йилларда унинг «Қалвак Махзумнинг хотира дафтаридан» ҳикояси, «Ўтган кунлар» романидан айрим парчалар Зариф Баширий таржимасида татар тилида (1929), «Меҳробдан Чаён» романи С. Ализода таржимаси ва С. Айний муҳаррирлигида тожик тилида (1935), «Ўтган кунлар» романи 3 китобда Халид Саид ва Абдулла Қамчинбеклар таржимаси ва сўзбошиси билан озарбайжон тилида (1928), «Меҳробдан Чаён» ва «Обид кетмон»дан айрим боблар эса Л. Соцердотова таржимасида рус тилида (1935), «Шубҳа» ҳикояси С. Абдуллин таржимасида уйғур тилларида (1935) нашр этила бошлади.

Ўзбек танкидчилигида Сулаймон Хўжаев, Миён Бузрук Солиховларнинг «Ўтган кунлар» ва «Меҳробдан Чаён» романларини ўзбек адабиётидаги новаторлик намуналари сифатида баъзи баҳоларини ҳисобга олмаганда унинг ижоди бу даврда асосан вульгар социологик танкид талқинидан иборат бўлиб қолди. Туркистондаги феодал тузумнинг ғайриинсоний золимон характерини фош этган унинг машҳур тарихий романлари ўзбеклар ўтмишини идеаллаштирувчи миллатчилик ғояларини ўтказувчи асарлар, (Хусайн, М. Шевердин), Ўзбекистонда коллективлаштириш ҳаёти тасвирига бағишланган қиссаси «Обид кетмон» коллективлаштириш турмушини бузиб кўрсатувчи (Олим Шарофуддинов) асарлари деб талқин қилина бошланди. Бутуниттифокдаги РАПП, ВАПП таъсирида бўлган ўзбек вульгар социологик танкидчилигида Қодирий асарларига (20-йиллар охири ва 30-йиллар ўртасида) шундай ноҳақ ҳужум ва таъқиблар давом этаётган бир шароитда Тошкент, Боку, Қозондаги айрим рус, озарбай-

жон, татар таржимон ва адабиётшунослари Абдулла Қодирийнинг мазкур асарларини, унинг шахсини ўз ўқувчилари орасида тарғиб ва ташвиқ этибгина қолмай, юқори дид ва маҳорат билан таржима ҳам қилдилар, унинг энг яхши ҳажвий асарлари ва тарихий романларининг ўз даври учун ғоявий-тарбиявий аҳамиятлари ва бадий қимматларига ҳам юқори баҳо бердилар.

Жумладан, озарбайжонли таржимон ва адабиётшунослардан Халид Саид ва Абдулла Қамчинбек «Ўтган кунлар»ни ўз таржималарида 1928 йили Бокуда озарбайжонча нашрига ёзган сўзбошиларида романи хақиқий реалист асар сифатида баҳолаб, унинг муаллифи Абдулла Қодирийнинг ўзбек адабиётидаги ўрнини озар-

хам бор. Абдулла Қодирий ўзбекларнинг Мирза Фаталисидир. Бу роман Ўзбекистонда ҳар бир саводхон ватандош томонидан севилиб-севилиб ўқилмоқдадир».

Татар ёзувчиси ва таржимони Зариф Баширий эса 1930 йиллар бошларида Қозонда нашр этган «Ўзбек адабиёти» китобида Қодирий асарларини таржима қилибгина қолмай Жулкунбой романларига юқори баҳо ҳам беради. «Ул ўзининг йирик романларида,— дейди танкидчи — каламга олган даврнинг турмушини ниҳоятда жонли қилиб кўрсатади, ўша даврнинг жонли, одамларини гавдалантиради. У ниҳоятда равон, ширали ва маъноли қилиб тасвирлайди. Унинг асарларини ўқиганда бутунлай эриб, гарк бўлиб кетасан. Тили ширали ва

иш кўрилмади. Мен Абдулла Қодирийнинг халқ душмани эмаслигига ишонаман.

Ковалчук: Сиз ўрток Сталинга хат ёзганмисиз?

Соцердотова: Ҳа, мен Қодирийга ёрдам қилдим. Мен ёздим. Хат СССР Ёзувчилар союзи ва ўрток Меҳлис («Правда»)га йўлланган бўлишига қарамай, негадир қайсидир йўллар билан хатнинг қоралама нусхаси бу ердаги ёзувчилар союзига тушган...

Малышева: Ўрток Соцердотова Қодирий учун пул беришни қатъий талаб қилди. Бу гап унинг сиёсий жиҳатдан ишончсиз киши эканлиги тўғрисида гап бўлгандан кейин айтилди. Мен рад этдим...» (ЦГА ЎзССР, фонд № 23, 56, опис 1, ед хр. 27, 3—4 бетлар).

Қардош халқлар таржимон ва олимлари, ёзувчиларида Қодирий асарларига бўлган меҳр ва муҳаббат у репрессияга учраган ва асарлари таъқиб қилинган энг оғир йилларда (1937—1955) ҳам сусаймай, аксинча кучайиб борди. Унинг асарларини 20—30-йиллардаёқ асл нусхаларда ўқиган Е. Э. Бертельс, М. Аvezов, С. Муқанов, Л. Климович, Ж. Икромий, Б. Кербобоев, Х. Деряев каби атоқли рус, қозок, тожик, туркман ёзувчи ва олимлари Абдулла Қодирий оқлангандан кейинги дастлабки йиллардан бошлаб унинг асарларини ўз она тилларига ўгириб, тарғиб ва ташвиқ ишларида бош-кош бўлиб, Қодирий асарларига қайтадан юксак баҳо бера бошладилар. Жумладан Ўрта Осиё тарихий романчилиги арбобларидан бири, ўзбек адабиётининг дўсти марҳум қозок ёзувчиси академик Муҳтор Аvezов Абдулла Қодирий тарихий романларининг шарқ халқлари романчилиги тарихидаги тугган ўрнига баҳо бериб, «Абдулла Қодирий (Жулкунбой) юксак романлар яратди. Унинг романлари 20-йилларда, гўё текис саҳрода тўсатдан Помир тоғлари каби вужудга келгандай пайдо бўлди. Унинг асарларини Қурмонғози ёки Чайковский куйларини тинглагандай мириқиб, гашт қилиб ўқийсан киши».

Қардош халқларнинг таржимонлари, олимлари, ёзувчиларининг турли тарихий даврларда Абдулла Қодирий ва унинг асарларига бўлган бу самимий муносабатлари республикамиз мустақилликка эришган бугунги кунда у мансуб бўлган ўзбек халқига, унинг истиклол учун курашган Абдулла Қодирий сингари буюк алломаларига бўлган буюк самимияти ва дўстлик туйғуларни рамзи сифатида эшитилмоқда.

Шерали ТУРДИЕВ,
Филология фанлари номзоди.

Абдулла Қодирий таваллудининг 100 йиллиги
олдидан

ДЎСТЛАР ҚАЛБИДА

байжон реалистик адабиётининг асосчиси Мирза Фатали Охундов билан тенглаштириб шундай ёзган эдилар: «Ўзбек адабиёти тарихида ҳам, биринчи ўлароқ, ҳаётини тарихий бир роман ёзилиши билан ўзбек ижтимоий ҳаётида, ўзбек халқининг ёзма нафис адабиётида жонланиш орзуси турилди. «Ўтган кунлар» ўзбек халқининг ўтмишини, хонлар давридаги сиёсатини, халқнинг феодализм давридаги укубатларини кўрсатган бир романдир. «Ўтган кунлар»нинг қиммати ўтмиш хонлар давридаги қонли фожиалар, ўринсиз бош олишлар, ҳокимият учун курашларни тасвирлаб беришдадир.

Асар ўзбек адабиётининг биринчи романларидан ҳисобланади, асарда бир тарафдан ўзбек ҳаёти, хотин-қизлар турмуши, уларнинг юмшоқ табиатлари, садоқатлари, ширин одатлари тасвирланган. Иккинчи тарафдан ҳам уларнинг оила ичидаги ҳаракатлари нафис суратда кўрсатилган.

Қаҳрамон ўзбек халқининг бутун характерини ўзида ташиган ўзбек қавмининг бир типидир. Асарда баъзи ўринларда натуралистик элементлар

содда».

Таникли таржимон ва шарқшунос Л. Соцердотова А. Қодирий тарихий ва замонавий асарларининг таржимони ва тарғиботчиси бўлибгина қолмай, шахсга сиғиниш йилларида бу ўлканинг санъаткори, ўзбекларнинг мумтоз бадий сўз устасининг ноҳақ тухмат ва ҳужумлардан ҳимоя қилган, бунда ҳатто у ўзининг хавфсизлигига таҳдид бўлаётганлигига ҳам қарамай Қодирийни ноҳақ халқ душмани деб айбланаётганликларини жасорат билан ҳимоя қилиб гапирган эди:

«Саволлар:

Ковалчук (Л. Соцердотовага): Сизга Абдулла Қодирийнинг сиёсий башараси маълумми?

Соцердотова: Ҳа, мен уни биламан, у озодликда юрипти.

Ковалчук: Сиз Қодирий тақдирини фаол иштирок этганмисиз?

Соцердотова: Ҳа, муайян даражада. Берекин Қодирийни пленум составидан чиқариш макс адида унга қарши нгво уюштирди... Берекин четлаштирилгандан кейин Қодирий хақидаги

ЯНГИ МАРКАЗ ИШ БОШЛАДИ

Қорақалпоғистонда истикомат қилувчи қозок миллати вакиллари Оролбўйидаги бу республика аҳолисининг салкам 28 фоизини ташкил этади. Қозок қардошлар яратувчанлик меҳнат жабҳасининг энг олдинги сафларида бораёпти.

Яқинда Нукус шаҳрида ана шу миллат вакиллариининг маданий маркази иш бошлади. Янги марказ Қорақалпоғистон пойтахти Нукус шаҳрида истикомат қилувчи миллат вакиллари урф-одатларини, анъаналарини, маданиятини, адабиёт ва санъатини кенг ташвиқ қилади. Ёш талантларни излаб топиш, ҳар турли кизиқарли тадбирлар ўтказиш билан шугулланади.

Бу Қорақалпоғистондаги 5-қозок маданий Марказидир.

«Ишонч» муҳбири.

Дугонажон, сен рақсга жуда ҳам яхши тушасан, ҳечам ҳаяжонланма.
Содиқ МАХЖАМОВ олган сурат.

ТАЪТИЛ КЎНГИЛДАГИДЕК ЎТМОҚДА

ФАРҒОНА вилоятининг Бағдод туманидаги 12-ўрта мактабда очилган болаларнинг кундузги «Наврўз» оромгоҳида 100 ўқувчи марокли дам олмоқда. Моҳир тарбиячилар Муҳаббат Ахмедова, Маҳмуда Хамидовалар раҳбарлигида улар кўнгилдагидек дам олиш билан бирга кишлоқлари ва мактаблари тарихини ўрганишмоқда, миллий анъаналаримиз, урф-одатларимиз, одоб-

номалар, мустақиллик ва эркинлик шабодалари ҳақида, уларнинг хосияти тўғрисида турли тадбирлар, ўйинлар уюштирилмоқда, мазмунли суҳбатлар тинглашмоқда, сайру саёҳатларга чиқишмоқда.

Қасаба уюшмалари вилоят Кеңашининг қарорига кўра оромгоҳдаги ҳар бир болага кунига 284 сўм маблағ ажратилган.

— Оромгоҳнинг ташкил

этилишида ва бу ерда ўтказилган ибратли тадбирларни уюштиришда мактаб директори Эркинжон Дехқонов ҳамда туман маориф бўлими йўриқчиси Урмонжон Усмоновнинг хиссаси катта, — дейди тарбиячи Муҳаббатхон Ахмедова.

Умуман, Бағдод тумани бўйича бу йил бундай оромгоҳлар 21 мактабда ташкил этилган бўлиб, уларда 2100 бола дам олмоқда. Оталик

ташкilot — вилоят¹ маҳаллий саноат ходимлари қасаба уюшмаси кўмитаси эса бағдодлик болаларга 7,5 миллион сўм пул ажратган.

А. ДАМИНОВ,
«Ишонч» мухбири.

Суратларда Оромгоҳ ҳаётдан лавҳалар.

Суратчи:
Баҳодир РАҲИМОВ.

ЭҲТИРОМ

НАМАНГАН азалдан шоирлар, санъаткорлар юрти. Бўстонхон ая Пошшаева ана шундай санъат аҳилларидан бири. Косонсой туманининг Гўрмирон кишлоғида туғилиб, вояга етган ая ширадор овози, авлоддан-авлодга ўтиб келаётган халқ кўшиклари ижроси сифатида танилган. Бундай маҳорат эгасини уруш йил-

лари туман маданият уйи қошидаги хаваскорлар дастасига таклиф этилди. Мазкур ёш санъаткорлар дастаси фронт орқасини мустаҳкамлаётган, фарзандини урушга жўнатган оналар хузурида концертлар уюштирар, ўқик кўнгиллarga далда бўлар, ғалабага нисбатан ишончни ўстирарди.

Шундан сўнг Бўстонхонни Алишер Навоий номидаги вилоят театрига

таклиф этилди. Узок йиллар бу санъат даргоҳида ишлади. Сўнгра қатор меҳнат жамоалари қошидаги бадий хаваскорлик дасталарига раҳбарлик қилди, кўплаб йигит-қизларни катта санъат сари йўллади. Ўтган ҳафта охирида Бўстонхон ая туғилганлигининг 70 йиллигига бағишлаб вилоят театрида ўтказилган тантанали йиғилишда ана шулар ҳақида гапирилди ва халқ талантига юксак хурмат-эҳтиром кўрсатилди.

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири.

УМР КИНДИГИ

БУНДАН бир неча йил муқаддам «Ўзбекфильм» студиясида бир фильмни ўзбек тилига ўғирмоқда эдик. Таниқли адабиётшунос олим Озод Шарофуддиновнинг қайноналари вафот этганлигини билдиришди. Дарҳол ўша хонадонга етиб бордик. Отахон ёзувчимиз Абдулла Қаҳҳор ҳам келган эканлар. Бизлар ёнларига боришга ийманиб, узоқдан саломлашган бўлдик. Айни маҳал ёзувчимиз Озоджондан қайнонагиз неча ёшда бандаликни бажо келтирдилар, деб сўрадилар, 63 ёшда қазо қилганликларини эшитиб ўйлаиб қолдилар.

— 63 ёш — киши умрининг киндиги бўлса керак, — дедилар кейин — дарвозлар ҳам дорга чиқар экан, киндиги бўлмиш икки хоҳа бирлашган бўсағага ўтириб, паст-

даги томошабинларга мурожаат қилади ва одамлардан оқ фотиҳа сўрайди. Фотиҳа олгандан сўнггина арқон устида юқорига қараб одимлашга журъат этади, юраги бетламаса шу киндикдаёқ қолади ёки орқага қайтишга мажбур бўлади. Инсон умрининг ҳам 63 ёшлиги ана шу киндикка ўхшаган гап. Е шу «киндик»дан ўтолмай дунёдан кўз юмади ё яна юқорилаб улуғ ёшларга етиб боради. Шу боисдан кўплар 63 ёшда қайтиш қиладилар. Бунга мисол кўп. Ҳатто пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом ҳам 63 ёшда қазо қилганлар.

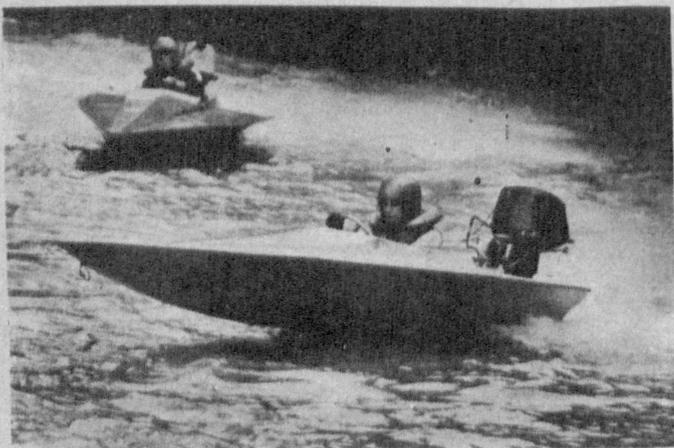
Улкан ёзувчининг гапидан маълум бўлдики, инсон 63 ёшдан яъни «киндик»дан эсон-омон ўтиб олгач узоқ умр кўради, иншоолоҳ!

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Тошкент вилояти савдо, умумий овқатланиш ва матлубот жамиятлари ходимлари қасаба уюшма кўмитаси Тошкент вилоят матлубот жамиятлари уюшма бошқаруви раисининг ўринбосари, вилоят қасаба уюшма ташкilotининг тафтиш комиссияси аъзоси.

Ҳамидулла ХОЛИСОВНИНГ

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор этиб, сабр-тоқат тилайди.

ПОЙГА.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ҲАМШИРАЛАР ТАНЛОВИ

Яқинда Эллиққалъа тумани тиббиёт ходимлари қасаба уюшмаси кўмитасининг ташаббуси билан «Энг яхши ҳамшира» кўрик-танлови бўлиб ўтди. Унда тумандаги 800 дан зиёдроқ ўрта махсус маълумотли тиббиёт ходимларининг 25 нафари иштирок этди. Қизиқарли ўтган мазкур танловда қизлар тиббий хизмат кўрсатиш, беморлар билан муомила қилиш маданияти, тозаликни сақлаш юзасидан беллашдилар.

Энг яхши натижаларга эришган «Қилчиноқ» кишлоқ участка касалхонаси ҳамшираси Муяссар Нуриллаевага биринчи ўрин насиб этди. Ғолибга фахрий ёрлик билан бирга 5000 сўм мукофот берилди.

Иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллаган ҳамширалар 3 ва 2 минг сўм пул билан мукофотландилар.

Абдурахмон ИСКАНДАРОВ,
«Ишонч» мухбири.

● Газетага 1991 йил 8 январда Ўзбекистон Матбуот Давлат кўмитаси томонидан 00068 рақамли гувоҳнома берилган.

● Офсет усулида босилди.

◆ Формати А-3 ҳажми 4 босма табоқ.

◆ ● Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамаси Ишлар бошқармаси хузуридаги «Шарқ»

◆ нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

◆ Буюртма Г-193

1 2 3 4 5 6

Ишонч

БОШ МУҲАРРИР
ТЎЛҚИН ҚОЗОҚБОВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Акмал АҚРОМОВ
(бош муҳаррир муовини),
Абдуманноп АЛИМБОВ,
Муҳаммадлатиф ЖУМАНОВ,
Тургунбой МАДИЕРОВ,
Тургун НАЗАРОВ
(масъул котиб),
Абдурасул РЎЗМАТОВ,
Саминжон СУЛТОНОВ
(вилоят мухбири),
Муҳайё ТЎЛАГАНОВА,
Шабот ХЎЖАЕВ,
Санобар ХЎЖАЕВА.

- Бош муҳаррир қабулхонаси 56-25-36
- Бош муҳаррир муовини 56-52-89
- Масъул котиб 56-52-78

БЎЛИМЛАР

- Мухбирлар билан ишлаш — 56-82-79
- Маданият, маънавият ва хатлар 56-87-78, 56-87-63.
- Ишлаб чиқариш ва хўжалик — 56-55-85.

ВИЛОЯТЛАРДАГИ

МУХБИРЛАРИМИЗНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:

- Андижонда — 5-32-24;
- Бухорода — 3-50-10
- Гулистонда — 2-10-02;
- Жиззахда — 2-39-54;
- Навоийда — 3-52-99;
- Наманганда — 6-22-10;
- Нукусда — 4-19-97;
- Самарқандда — 35-64-22;
- Термизда — 2-70-07;
- Тошкентда — 56-87-95;
- Фарғона — 4-28-29
- Урганч — 6-03-40
- Қаршида — 5-33-71;

● Мухарририятга келган кўл-ёзмалар (2 ораликда 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди, фойдаланилмаган хатларга жавоб юборилмайди. Таҳририят воқитчилик қилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар зиммасидадир.

● Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.

- Сотувдаги нархи 25 сўм.
- ШАНБА кунлари чиқади.
- БОСИШГА 16 июлда топширилди.

● Навбатчи масъуллар:
Тургун НАЗАРОВ,
Тожибой АЛИМОВ.
● МАНИЛИМИЗ:

700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24-уй.

● 58.260 нусхада босилди.

● Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.